

RAPORT O STANIE GMINY PARYSÓW za rok 2019

Urząd Gminy w Parysowie
ul. Kościuszki 28
08-441 Parysów
e-mail: ug@parysow.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. INFORMACJE OGÓLNE	4
1.1. Ogólna charakterystyka gminy	4
1.2. Sołectwa	5
1.3. Demografia	6
1.4. Urząd Gminy	7
1.5. Podmioty gospodarcze	8
1.6. Dostęp do informacji publicznej	9
1.7. Rynek napojów alkoholowych	9
1.8. Zwrot podatku akcyzowego	10
1.9. Pomoc suszowa	12
1.10. Zamówienia publiczne	13
2. INFORMACJE FINANSOWE	14
2.1. Budżet gminy	14
2.2. Pozyskane środki finansowe	16
2.1. Gminne inwestycje	17
2.2. Podatki lokalne	19
2.3. Fundusz sołecki	20
3. STAN MIENIA KOMUNALNEGO	21
3.1. Zasoby materialne Gminy	21
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNALNA	23
4.1. Drogi gminne	23
4.1. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	24
4.2. Sieć gazowa	25
5. INFORMACJA O REALIZACJI PLANÓW, POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII	26
5.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	26
5.2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	26
5.3. Plan gospodarki niskoemisyjnej	27
5.4. Program rewitalizacji	28
5.5. Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym	30
5.6. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	30
5.7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt	31
5.8. Program współpracy Gminy Parysów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie gminy Parysów w roku 2019.....	32
5.9. Ewidencja zabytków gminnych	33
5.10. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Parysów na lata 2016-2020	34
5.11. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	36
5.12. Program wspierania rodziny	38
5.13. Strategia rozwoju gminy Parysów	40
5.14. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	41

5.15. Gospodarka odpadami	41
5.16. Ochrona środowiska	42
6. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY PARYSÓW	42
7. POLITYKA SPOŁECZNA	50
7.1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	50
8. EDUKACJA	56
8.1. Placówki oświatowe	58
8.2. Liczba uczniów w placówkach oświatowych	58
8.3. Kadra pedagogiczna	59
8.4. Finansowanie oświaty	60
8.5. Dowożenie uczniów do szkół	62
8.6. Zwrot kosztów kształcenia młodocianych	62
9. KULTURA	63
9.1. Gminna Biblioteka Publiczna	63
10. SPORT	64
11. OCHRONA ZDROWIA	65
12. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	65
12.1. Funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych na terenie gminy.....	65
12.2. Przestępczość w gminie.....	68

WSTĘP

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Parysów w 2019 roku. Raport jest obecnie prawnym wymogiem, ale też szansą na przedstawienie Mieszkańcom w jednym miejscu tego, co zrobiliśmy i co jest podstawą dalszych zamierzeń.

Zapraszamy do zapoznania się z Raportem o stanie Gminy Parysów. Mamy nadzieję, że dokument w przejrzysty sposób ukazał najważniejsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej Gminy. Rok 2019 przyniósł zmiany praktycznie w każdej miejscowości. Działania te nie byłyby możliwe, gdyby nie zaangażowanie i wiedza pracowników Urzędu, Radnych, Sołtysów, Rad Sołeckich, organizacji pozarządowych, oraz przede wszystkim mieszkańców, którzy najlepiej wiedzą, co należy poprawić w ich otoczeniu. Dziękujemy wszystkim za wsparcie, informacje i napływające wnioski, z których część została zrealizowana w 2019 roku, a kolejne oczekują na realizację w tegorocznym i przyszłych budżetach.

W przedstawionym raporcie o stanie Gminy Parysów za 2019 rok, oprócz realizacji planów, polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy zawarto szereg innych informacji wykraczających poza ustawowe minimum.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina wiejska Parysów położona jest w powiecie garwolińskim, który należy do województwa mazowieckiego. Gmina Parysów położona jest w północnej części Powiatu. Gmina graniczy z gminą Borowie od południowego – wschodu, z gminą Garwolin od południa, z gminą Pilawa od zachodu, z gminą Siennica od północy oraz z gminą Latowicz od północnego – wschodu. Odległość miejscowości gminnej – Parysowa od siedziby powiatu Garwolina wynosi około 14 km, od Warszawy około 65 km, od Mińska Mazowieckiego siedziby powiatu mińskiego – około 24 km.

Przez obszar gminy Parysów przebiega droga wojewódzka nr 805 relacji Dziecinów – Pogorzelski – Parysów – Wilchta. Droga ta prowadzi do drogi krajowej nr 17 przebiegającej wzdłuż zachodniej granicy Gminy oraz do drogi krajowej nr 76 położonej wzdłuż jej południowej granicy. Obydwie drogi krajowe zlokalizowane są poza obszarem Gminy. Wśród ważniejszych ciągów drogowych zlokalizowanych w pobliżu Gminy należy wymienić także drogę wojewódzką nr 802, która biegnie na północny - wschód od granic gminy Parysów. Przez teren Gminy przebiega dwutorowa, zelektryfikowana linia kolejowa Pilawa – Łuków, z nieczynnym przystankiem na terenie Gminy. Jej długość na terenie Gminy wynosi około 10 km. Obecnie linia ta nie posiada żadnego znaczenia dla Gminy.

Tabela.1.1.1. Gmina Parysów na tle powiatu garwolińskiego

Gmina Parysów położona jest w obrębie administracyjnym powiatu garwolińskiego. W ramach Powiatu wydzielono dwie gminy miejskie, dwie gminy miejsko-wiejskie oraz 10

gmin wiejskich, w tym analizowany obszar gminy Parysów. Wśród gmin wiejskich, Gmina Parysów zajmuje najmniejszą powierzchnię 64 km², czyli 4, 98% powierzchni Powiatu.

Tabela 1.1.2. Powierzchnie jednostek terytorialnych należących do Powiatu

	powierzchnia [km ²]	udział % w powierzchni powiatu
miasto Garwolin	22	1,71
miasto Łaskarzew	15	1,17
gmina wiejska Borowie	80	6,23
gmina wiejska Garwolin	136	10,58
gmina wiejska Górzno	91	7,08
gmina wiejska Łaskarzew	88	6,85
gmina wiejska Maciejowice	175	13,62
gmina wiejska Miastków Kościelny	85	6,61
gmina wiejska Parysów	64	4,98
gmina miejsko-wiejska Pilawa	77	5,9
gmina wiejska Sobolew	95	7,39
gmina wiejska Trojanów	152	11,83
gmina wiejska Wilga	118	9,18
gmina miejsko-wiejska Żelechów	87	6,78
OGÓŁEM POWIAT GARWOLIŃSKI	1 285	100

1.2. Sołectwa

Parysów, będący siedzibą władz samorządowych, jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym i mieszkaniowym. Położony jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. Umożliwia to łatwość komunikowania się ze wszystkimi sołectwami.

Obszar całej Gminy obejmuje 10 sołectw: Stodzew, Kozłów, Wola Starogrodzka, Choiny, Łukówiec, Parysów, Słup, Starowola, Żabieniec i Poschła, w których na dzień 31.12.2019 r. zameldowanych było 4 179 osób.

Tabela. 1.2.1. Podział Gminy Parysów na sołectwa

1.3. Demografia

Tabela 1.3.1. Statystyka ludności wg sołectw na koniec 2019 roku (pobyt stały i pobyt czasowy) w porównaniu z rokiem 2018

Sołectwo	Ogółem	
	2018	2019
Choiny	616	609
Kozłów	217	214
Łukowiec	324	327
Parysów	1075	1075
Poschła	158	156
Słup	230	231
Starowola	422	418
Stodzew	286	283
Wola Starogrodzka	644	659
Żabieniec	206	207
Ogółem	4178	4178

Tabela 1.3.2. Zameldowania osób na pobyt stały w gminie Parysów w 2019 roku

Liczba osób zameldowanych		Liczba dzieci urodzonych i zameldowanych
z poza gminy	migracja wewnątrz gminy	
44	40	64

Tabela 1.3.3. Wymeldowania z pobytu stałego z gminy Parysów w 2019 roku

Liczba osób wymeldowanych	Liczba osób zmarłych
93	55

Tabela 1.3.4. Statystyka ludności wg płci na koniec 2019 roku

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0 - 2	74	97	171
3	28	30	58
4 - 5	52	63	115
6	20	33	53
7	24	29	53
8 - 12	146	131	277
13 - 15	86	74	160
16 - 17	52	49	101
18	20	27	47
19 - 59	1213	1098	2311
60 - 64	127	120	247
> 65	228	358	586
Ogółem	2070	2109	4179

1.4. Urząd Gminy

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej. Na koniec roku 2019 urząd zatrudniał 24 osoby,

w tym: pracownicy obsługi 6 osób, osoby zatrudnione w ramach robót publicznych 2 osoby zatrudnione na podstawie umowy z Powiatowym Urzędem Pracy w Garwolinie. Od lipca 2019 na podstawie umowy zlecenie zlecono wykonywanie zadań z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego osobie niezatrudnionej w urzędzie. Wykształcenie osób zatrudnionych w Urzędzie Gminy Parysów to w większości osoby z wyższym wykształceniem. W roku 2019 pracownicy Urzędu Gminy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych uczestniczyli w szkoleniach organizowanych zgodnie z zapotrzebowaniem.

W skład jednostek organizacyjnych Gminy Parysów wchodzi:

- ❖ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parysowie.
- ❖ Gminna Biblioteka Publiczna w Parysowie.
- ❖ Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej
- ❖ Zespół Placówek Oświatowych w Parysowie, w skład, którego wchodzi:
  - ✚ Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Parysowie
  - ✚ Publiczne Przedszkole w Parysowie.

1.5. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) w roku 2019 ilość wpisów nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności na terenie Gminy Parysów wynosiła 8 przedsiębiorców, natomiast 13 przedsiębiorców zdecydowało się na zamknięcie, czyli wykreślenie z CEIDG.

Według stanu na 31.12.2019 r. zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG) ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności w gminie obejmowała 145 pozycji, z czego status „aktywny” posiadało 123 podmiotów, status „zawieszony” posiadało 22 podmiotów.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne. Do wiodących branż w gminie wg liczby zarejestrowanych działalności po przeważającym kodzie PKD wg rodzaju oraz sekcji PKD zaliczyć należy:

- ❖ sekcję G – handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych wyłączonej motocykle – 61 działalności;
- ❖ sekcję C – przetwórstwo przemysłowe – 22 działalności;
- ❖ sekcję F – budownictwo – 26 działalności;

- ❖ sekcję H – transport i gospodarka magazynowa – 10 działalności.

1.6. Dostęp do informacji publicznej

Ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej precyzuje konstytucyjny zapis art. 61 o prawie obywateli do informacji o działaniach władz publicznych. Stosując się do wymogów ww. ustawy w Urzędzie Gminy w Parysowie stosuje się formy udostępniania informacji publicznych poprzez:

- ❖ ogłaszanie w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej,
- ❖ udostępnianie na wniosek zainteresowanego,
- ❖ wyłożenie w powszechnie dostępnym miejscu,
- ❖ nagrywanie i transmitowanie na żywo nagrań z sesji Rady Gminy.

Informacja publiczna, która nie została udostępniona ww. formach jest udostępniana na wniosek, zgodnie z art. 13 u.d.i.p., bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku.

W 2019 roku do Urzędu Gminy wpłynęło łącznie 32 wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz 3 petycje w trybie przepisów ustawy o petycjach. Na wszystkie wnioski oraz petycje udzielono stosownych odpowiedzi w terminie zgodnie z zapisami w ustawach. W sprawozdawanym roku nie wpłynęły żadne skargi w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego.

1.7. Rynek napojów alkoholowych

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. rynek napojów alkoholowych w Gminie Parysów przedstawiał się następująco:

- ❖ maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona uchwałą rady gminy ogółem – 37 w tym:
  - poza miejscem sprzedaży według zawartości alkoholu razem – 28, w tym:
    - ✚ do 4, 5% (oraz piwa) - 12
    - ✚ od 4, 5 do 18% (z wyjątkiem piwa) - 8
    - ✚ pow. 18% - 8

- w miejscu sprzedaży według zawartości alkoholu razem – 9, w tym:
  - ✚ do 4, 5% (oraz piwa) - 3
  - ✚ od 4, 5 do 18% (z wyjątkiem piwa) - 3
  - ✚ pow. 18% - 3

Według stanu na 31.12.2019 r. liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 27.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2019 roku ogółem - 4
w tym:

- poza miejscem sprzedaży według zawartości alkoholu razem – 4, w tym:
  - ✚ do 4, 5% (oraz piwa) - 2
  - ✚ od 4, 5 do 18% (z wyjątkiem piwa) - 1
  - ✚ pow. 18% - 1

Wartość alkoholu sprzedanego w 2019 r. na terenie gminy (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych) - 1 449 101.47 zł w tym:

- ✚ do 4, 5% (oraz piwa) – 748 557, 74 zł
- ✚ od 4, 5 do 18% (z wyjątkiem piwa) – 69 699, 08 zł
- ✚ pow. 18% - 630 844.65

Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu w 2019 r. według planu wyniosły 35 805, 00 zł, wykonanie 35 804, 88 zł, co stanowi 100,00%.

1.8. Zwrot podatku akcyzowego

Każdy rolnik, który chce odzyskać część pieniędzy wydanych na olej napędowy używany do produkcji rolnej musi złożyć w tym celu odpowiedni wniosek z dołączonymi do niego fakturami VAT, dokumentującymi wydatki poniesione na paliwo. I tak, w przypadku tego roku, rolnik, który chce odzyskać część pieniędzy wydanych na olej napędowy używany do produkcji rolnej powinien:

- ❖ w terminie od 1 lutego do 28 lutego 2019 r. złożyć odpowiedni wniosek do wójta, wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2018 r. do 31 stycznia 2019 r.,
- ❖ w terminie od 1 sierpnia do 2 września 2019 r. złożyć odpowiedni wniosek do wójta,

wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 lutego 2019 r. do 31 lipca 2019 r. w ramach limitu zwrotu podatku określonego na 2019 r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zużywanego do produkcji rolnej mógł ubiegać się każdy producent rolny. Przy czym za producenta rolnego uznaje się osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, będącą posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym. Natomiast za gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków, jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione lub zakrzewione na użytkach rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza. W przypadku, gdy grunty gospodarstwa rolnego stanowią przedmiot współposiadania, zwrot podatku akcyzowego przysługuje temu współposiadaczowi, co, do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę.

W roku 2019 limit zwrotu podatku akcyzowego wynosił trochę więcej niż to miało miejsce w roku ubiegłym. W 2019 roku kwotę zwrotu podatku akcyzowego ustalono, jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego do produkcji rolnej, wynikającej z faktur VAT oraz stawki zwrotu do 1 litra określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2019 r., z tym, że kwota zwrotu podatku nie mogła być wyższa niż suma:

- ❖ kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu na 1 litr oleju napędowego (1, 00 zł/l), liczby 100 oraz powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego, wskazanej w ewidencji gruntów i budynków, jako użytki rolne według stanu na dzień 1 lutego danego roku, oraz
- ❖ kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego (1, 00 zł/l), liczby 30 oraz średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku.

Przy ustalaniu limitu nie uwzględnia się gruntów gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej oraz gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

W 2019 roku złożono 382 wniosków o zwrot podatku akcyzowego. Łączna powierzchnia użytków rolnych zgłoszona przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego wyniosła 1 779 ha. Łączna ilość litrów oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej wynikająca z dołączonych przez producentów rolnych do wniosków o zwrot podatku faktur VAT lub kopii tych faktur wyniosła 167 740, 76 litrów. Łączna kwota dokonanego zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym w 2019 roku wynosiła 167 740, 76 zł. Dotacja celowa przekazana w 2019 r. z budżetu Wojewody Mazowieckiego dla Gminy Parysów została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo rozliczona.

1.9. Pomoc suszowa

W 2019 roku podczas wiosny i okresu letniego Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi ogłosił Suszę Rolniczą. Zarówno kwiecień jak i maj charakteryzowały się bardzo wysoką temperaturą powietrza oraz wysokim usłonecznieniem. Wartości tych elementów meteorologicznych były znacznie wyższe od norm wieloletnich i miały duży wpływ na uprawy. Jednocześnie w tym okresie wystąpiły stosunkowo niskie opady atmosferyczne, co spowodowało duże obniżenie wartości Klimatycznego Bilansu Wodnego oznaczające znaczne niedobory wody dla roślin. Obecnie tak duży deficyt wody powoduje, że plony wielu upraw były niższe z powodu występującego deficytu wody, co najmniej o 20% w stosunku do plonów uzyskanych przy średnich wieloletnich warunkach pogodowych.

W związku z ogłoszoną suszą do Urzędu Gminy w Parysowie zgłosiło się 148 właścicieli gruntów rolnych z terenu naszej gminy oraz sąsiadujących, którzy złożyli wnioski o oszacowanie szkód w gospodarstwie rolnym, powstałych w wyniku niekorzystnego zjawiska atmosferycznego w 2019 roku. W związku z ogłoszoną suszą została powołana komisja do szacowania szkód na terenie gminy. Wszystkie wnioski zostały oszacowane z zakresu szkód w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej spowodowanych wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.

Susza rolnicza występowała wśród upraw:

- ❖ zbóż jarych,

- ❖ zbóż ozimych,
- ❖ kukurydzy na ziarno i na kiszonkę,
- ❖ traw w uprawie polowej na kiszonkę,
- ❖ ziemniaków,
- ❖ łąk i pastwisk.

Rolnicy specjalizują się w uprawach zbóż jarych, ozimych oraz kukurydzy. Producenci rolni po oszacowaniu strat w uprawach rolnych przez komisje powołane przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, mogli ubiegać się o pomoc w różnych formach.

Producenci rolni, którzy ponieśli straty w uprawach rolnych wynoszące poniżej 30 % upraw na terenie gminy było 62, którzy ponieśli straty w uprawach rolnych mieszczących się w przedziale, co najmniej 30% i mniej niż 70% danej uprawy było 72 osoby.

W związku z suszą najczęstszą formą pomocy wybieraną przez producentów rolnych były wnioski do ARIMR. Wypłata odszkodowań z ARIMR nastąpiła od września 2019 roku i trwa do bieżącego roku.

1.10. Zamówienia publiczne

Urząd Gminy w Parysowie realizując budżet gminy w 2019 roku udzielił 6 zamówień w trybie przetargu nieograniczonego:

- ❖ Przebudowa Rynku w Parysowie,
- ❖ Budowa garażu dla wozu strażackiego przy istniejącym budynku OSP w Woli Starogrodzkiej,
- ❖ Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Parysów,
- ❖ Przebudowa drogi we wsi Wola Starogrodzka,
- ❖ Budowa i przebudowa kanalizacji w Gminie Parysów,
- ❖ Udzielenie długoterminowego kredytu bankowego w wysokości 1 300 000,00 zł.

Przy udzieleniu zamówień publicznych dla robót budowlanych kryterium oceny ofert stanowiła cena oraz termin gwarancji jakości a w przypadku „Budowy i przebudowy kanalizacji w Gminie Parysów” dodatkowym kryterium było doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia. Dla usług związanych z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Parysów, kryterium oceny ofert stanowiła cena oraz emisja spalin, a w przypadku udzielenia

długoterminowego kredytu bankowego, kryterium oceny ofert stanowiła cena oraz termin uruchomienia transzy. Oferenci nie zgłosili protestów i odwołań.

Ogólna wartość zamówień powyżej 30 000 euro netto udzielonych w 2019 roku wyniosła 5 114 828,03 zł. Łączna wartość udzielonych zamówień, których wartość nie przekracza 30 000 euro netto wyniosła 1 878 397,45 zł.

2. INFORMACJE FINANSOWE

2.1. Budżet gminy

Podstawą gospodarki finansowej gminy jest budżet gminy. Budżet gminy jest rocznym planem dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów jednostki. Rada Gminy uchwaliła budżet na 2019 rok uchwałą Nr IV/11/2018 Rady Gminy w Parysowie z dnia 27 grudnia 2018 roku.

W czasie realizacji budżetu wystąpiły zmiany po stronie dochodów budżetowych i po stronie wydatków budżetowych. Wszystkie zmiany w budżecie, tj. zwiększenia po stronie dochodów budżetowych i po stronie wydatków budżetowych, dokonywane były w drodze podejmowania stosownych zarządzeń Wójta Gminy i Uchwał Rady Gminy Parysów.

Wysokość budżetu po uwzględnieniu wszystkich zmian po stronie dochodów budżetowych wynosi 22 513 960, 05 zł, a po stronie wydatków budżetowych wynosi 23 672 360, 05 zł.

Różnicę w wysokości 1 158 400, 00 zł między planowanymi dochodami budżetowymi, a wydatkami budżetowymi stanowi deficyt budżetu gminy, który zostanie sfinansowany przychodami pochodzącymi z zaciągniętego kredytu długoterminowego w kwocie 683 400, 00 zł oraz przychodami pochodzącymi z wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy w kwocie 475 000, 00 zł Budżet Gminy Parysów na dzień 31.12.2019 r. został wykonany w wysokości:

- ❖ dochody – 22 056 242, 74 zł, co stanowi 97,97 %;
- ❖ wydatki – 22 440 884, 03 zł, co stanowi 94,80 %.

Wydatki bieżące wykonywane były w ramach zaplanowanych kwot.

Ogółem dochody budżetu Gminy na plan 22 513 960, 05 zł, wykonanie 22 056 242, 74 zł, co stanowi 97, 97 % z czego dochody majątkowe na plan 1 312 924, 21 zł, wykonanie 803 021, 80 zł, co stanowi 61,16 %.

Tabela 2.1.1. Dochody główne (w złotych)

Plan na 2019	Wykonanie w 2019	Wykonanie (%)
22 513 960,05	22 056 242,74	97,97

w tym: dochody majątkowe

Plan na 2019	Wykonanie w 2019	Wykonanie (%)
1 312 924,21	803 021,80	61,16

Ogółem wydatki budżetu Gminy według planu 23 672 360, 05 zł, wykonanie 22 440 884, 03 zł, co stanowi 94, 80 %, z czego wydatki majątkowe plan 3 533 277, 17 zł, wykonanie 3 461 565, 05 zł, co stanowi 97,97 %.

Tabela 2.1.2. Wydatki budżetu Gminy Parysów (w złotych)

Plan na 2019	Wykonanie w 2019	Wykonanie (%)
23 672 360,05	22 440 884,03	94,80

w tym: wydatki majątkowe

Plan na 2019	Wykonanie w 2019	Wykonanie (%)
3 533 277,17	3 461 565,05	97,97

Z powyższych danych wynika, że zaplanowany deficyt w kwocie 1 158 400, 00 zł został zmniejszony do kwoty 384 641, 29 zł. Spowodowane to było głównie tym, że zaplanowane dochody spłynęły w 97, 97 % zaś wykonane wydatki w 94,80 %.

Na dzień 31.12.2019 roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Stan zadłużenia Gminy Parysów na dzień 31.12.2019 r. z tytułu zaciągniętych kredytów długoterminowych i emisji papierów wartościowych (obligacji) wynosi 4 508 700, 00 zł.

Podsumowując realizację budżetu Gminy Parysów po stronie dochodów i wydatków budżetowych stwierdza się, że budżet był wykonywany prawidłowo.

2.2. Pozyskane środki finansowe

Nie wszystkie zadania, na które Gmina Parysów pozyskała środki w 2019 roku zostały całkowicie zakończone, wiele z nich zostało już częściowo zrealizowanych. Czas ich realizacji jest dłuższy i zostaną zakończone w 2020 rok.

Tabela 2.2.1. Pozyskane środki zewnętrzne w 2019 roku

Źródło finansowania	Nazwa zadania	Rok złożenia wniosku/ rok otrzymania środków	Kwota wniosku	Kwota przyznana
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Przebudowa Rynku w Parysowie	2018/2019	999 935,54	500 000,00
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Przebudowa drogi we wsi Wola Starogrodzka	2018/2019	96 524,43	90 000,00
Ministerstwo Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF)	Otwarta Strefa Aktywności OSA – 2019 w miejscowości Poschła	2019	49 600,00	49 600,00
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Gminy Parysów w 2019 r.	2019	9 133,22	9 133,22
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Gminy Parysów w 2019 r.- II etap	2019	8 076,67	8 076,67
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019”	Przebudowa łazienek w budynku OSP Choiny	2019	10 000,00	10 000,00
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019”	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej we wsi Poschła	2019	10 000,00	10 000,00
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019”	Remont sali z wykonaniem sufitu podwieszanego i wymianą oświetlenia w budynku OSP w Starowoli	2019	9 854,33	9 854,33
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019”	Zakup i montaż garażu blaszanego dla samochodu strażackiego OSP Stodzew	2019	10 000,00	10 000,00

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019”	Wykonanie piłkochwyłów na boisku sportowym przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej	2019	10 000,00	10 000,00
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „MAZOWIECKIE STRAŻNICE OSP-2019”	Remont budynku OSP Starowola	2019	20 000,00	12 400,00
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „OSP-2019”	Zakupu nowego sprzętu specjalistycznego dla OSP Stodzew (motopompa pożarnicza)	2019	21 402,00	19 003,50
Rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”	Doposażenie i poprawa standardu obecnie funkcjonującej stołówki szkolnej w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie	2019	79 955,00	52 843,24
Rządowy program „Aktywna tablica”	Doposażenie i poprawa standardu pracowni w placówkach oświatowych	2019	28 000,00	28 000,00
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	Zakup nowoczesnego wyposażenia ratowniczego dla OSP Wola Starogrodzka	2019	28 804,14	28 804,14
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami oraz sieci wodociągowej w miejscowości Parysów	2019/2020	1 242 310,00	1 242 310,00
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Usuwanie folii rolniczej i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	2019/2020	11 022,00	11 022,00
Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+”. Gminny Klub Seniora	2019/2020	111 163,63	111 163,63

2.3. Gminne inwestycje

Wszystko, co udało się zrobić, ma przełożenie na poprawę, jakości życia mieszkańców.

Na szczególną uwagę zasługują inwestycje wykonane w 2019 roku.

- ❖ Budowa i przebudowa kanalizacji w Gminie Parysów . Ogólny koszt - 749 850, 63 zł.
- ❖ Rozbudowa wodociągu w miejscowości Wola Starogrodzka. Ogółem koszt - 130 011, 00 zł.

- ❖ Przebudowa drogi gminnej nr 130915W we wsi Żabieniec. Ogółem koszt - 56 998, 20 zł.
- ❖ Przebudowa drogi we wsi Wola Starogrodzka; źródło finansowania Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego 90 000, 00 zł; wydatki w 2019 - 156 985, 14 zł.
- ❖ Przebudowa Rynku w Parysowie; źródło finansowania Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego 500 000, 00 zł; wydatki w 2019 - 1 588 990, 02 zł; Inwestycja do zakończenia w 2020 roku.
- ❖ Budowa płyty fundamentowej pod garaż na samochód strażacki. Ogółem koszt - 13 900, 00 zł.
- ❖ Przebudowa łazienek w budynku OSP Choiny (część - Fundusz sołecki), źródło finansowania Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019” - 10 000, 00 zł. Ogółem koszt - 58 380, 39 zł.
- ❖ Przebudowa pomieszczeń w budynku OSP Choiny. Ogółem koszt - 20 987, 56 zł.
- ❖ Wykonanie elewacji budynku OSP Parysów (część - Fundusz sołecki). Ogółem koszt - 50 900, 00 zł.
- ❖ Zakup i montaż garażu blaszanego dla samochodu strażackiego OSP Stodzew (Fundusz sołecki), źródło finansowania Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019” - 10 000, 00 zł. Ogółem koszt - 50 329, 99 zł.
- ❖ Zakup motopompy pożarniczej TOHATSU VE1500 M16/8 dla OSP Stodzew, źródło finansowania Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „OSP-2019” - 19 003, 50zł. Ogółem koszt - 38 007, 00 zł.
- ❖ Wykonanie piłkochwyłów na boisku sportowym przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej (Fundusz sołecki); źródło finansowania Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2019” - 10 000, 00 zł. Ogółem koszt - 20 685,24
- ❖ Wykonanie płyty boiska przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej (Fundusz sołecki). Ogółem koszt - 20 000, 00 zł.

- ❖ Otwarta Strefa Aktywności OSA – 2019 w miejscowości Poschła, źródło finansowania Ministerstwo Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) - 49 600 zł. Ogółem koszt - 104 029, 22zł.

2.4. Podatki lokalne

Podatki lokalne należą do głównych źródeł dochodów własnych gmin, dlatego odgrywają ważną rolę w budżecie Jednostek Samorządu Terytorialnego. Wielkość wpływów z tytułu podatków samorządowych do budżetu gminy jest zależna od charakteru i położenia danej gminy oraz określenia stawki podatku przez Radę Gminy.

Tabela 2.4.1. Dochody od osób fizycznych i od osób prawnych w 2019 roku

Treść		Wpłaty (zł)
Dochody od osób fizycznych		569 112,84
w tym	wpływy z podatku rolnego	265 706,76
	wpływy z podatku leśnego	27 421,98
	wpływy z podatku od nieruchomości	234 615,40
	wpływy z podatku od środków transportowych	41 368,70
Dochody od osób prawnych		1 029 426,50
w tym	wpływy z podatku rolnego	81,00
	wpływy z podatku leśnego	4 823,00
	wpływy z podatku od nieruchomości	1 024 522,50

Analizując dane zauważamy, że najwyższe wpływy z podatków lokalnych od osób prawnych są z tytułu podatku od nieruchomości. Są to podatnicy, którzy posiadają na terenie gminy budynki lub budowle. Drugim, co do wielkości wpływów jest podatek rolny i podatek od nieruchomości od osób fizycznych.

Ze złożonych 8 podań o zastosowanie umorzeń w podatkach rozpatrzono wszystkie pozytywnie. Z tytułu udzielenia ulg na zakup urządzeń i gruntów wpływy do budżetu były niższe o 2 344, 64 zł w tym: ulgi inwestycyjne 1 621, 73 zł; z tytułu zakupu ziemi 722, 91 zł.

Z przeprowadzonej analizy zaległości budżetowych wynika, że dłużnikami Gminy są w większości osoby fizyczne. W stosunku do wszystkich dłużników podejmowane są działania w celu ściągnięcia należności budżetowych, polegające na prowadzeniu postępowań egzekucyjnych i sądowych, indywidualnych rozmowach z poszczególnymi dłużnikami.

W stosunku do osób zalegających z podatkami wystawiono 686 upomnień na kwotę 108 141, 40 zł oraz 59 tytułów wykonawczych na kwotę 7 405, 20 zł. Działania te dotyczyły osób fizycznych, natomiast w przypadku osób prawnych wystawiono 1 upomnienie na kwotę 12 688, 50 zł.

2.5. Fundusz sołecki

W budżecie gminy Parysów na rok 2019 zostały wyodrębniane środki w ramach funduszu sołeckiego. O tym, na co zostaną przeznaczone środki w konkretnym sołectwie decydują mieszkańcy głosując w trakcie zebrania wiejskiego. Propozycję zadań realizowanych w ramach funduszu sołeckiego może złożyć sołtys, rada sołecka lub 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Uchwała zebrania wiejskiego dotycząca wniosku musi zostać dostarczona wójtowi do 30 września roku poprzedzającego rok, w którym poniesione zostaną wydatki. Składany wniosek musi ponadto zawierać uzasadnienie oraz szacunek kosztów (łącznie koszt zadań nie może przekraczać kwoty funduszu przewidzianej w budżecie gminy na dany rok). Wójt Gminy Parysów, w terminie do 31 lipca 2018 r. poinformował sołtysów sołectw Gminy Parysów o wysokości środków przypadających danemu sołectwu w ramach funduszu sołeckiego na 2019 r. Sołtysi zostali poinformowani również o maksymalnym terminie przeprowadzenia zebrań wiejskich, oraz złożenia do Wójta Gminy Parysów wniosków w sprawie przeznaczenia środków funduszu sołeckiego.

Uchwalone przez zebrania wiejskie wnioski na 2019 r. sołtysi przedłożyli Wójtowi w ustawowym terminie tj. do 30 września 2018 r. Analizując dane z poniższej tabeli zauważamy, że każde sołectwo wskazało zadania, które powinny być zrealizowane według mieszkańców w 2019 roku.

Tabela 2.5.1. Plan i wykonanie przedsięwzięć w ramach funduszu sołeckiego

Lp.	Sołectwo / Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	% wyk.
1.	CHOINY	34 571,69	34 571,69	100,00
	Przebudowa łazienek w budynku OSP Choiny	34 571,69	34 571,69	100,00
2.	KOZŁÓW	17 732,00	17 732,00	100,00
	Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy pomieszczeń w budynku OSP Kozłów	6 732,00	6 732,00	100,00
	Wykonanie dokumentacji projektowej i budowa oświetlenia ulicznego w m. Kozłów	11 000,00	11 000,00	100,00

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

	ŁUKÓWIEC	22 400,00	22 372,00	99,88
3.	Zakup cokolików betonowych i ich montaż w istniejącym ogrodzeniu placu zabaw	10 880,00	10 872,00	99,93
	Zakup traktora ogrodowego do koszenia trawy	11 520,00	11 500,00	99,83
4.	PARYSÓW	42 523,00	42 523,00	100,00
	Wykonanie elewacji budynku OSP Parysów	42 523,00	42 523,00	100,00
5.	POSCHŁA	15 351,00	15 351,00	100,00
	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej we wsi Poschła	15 351,00	15 351,00	100,00
6.	SŁUP	18 285,00	17 772,96	97,20
	Remont budynku świetlicy wiejskiej we wsi	11 133,00	10 621,57	95,41
	Wykonanie wentylacji w budynku świetlicy wiejskiej we wsi Słup	7 152,00	7 151,39	99,99
7.	STAROWOLA	26 364,63	26 364,63	100,00
	Zakup krzeseł i stołów do remizy OSP Starowola	26 364,63	26 364,63	100,00
8.	STODZEW	20 453,00	20 453,00	100,00
	Zakup i montaż garażu blaszanego dla samochodu strażackiego OSP Stodzew	20 453,00	20 453,00	100,00
9.	WOLA STAROGRODZKA	35 422,00	35 185,23	99,33
	Zakup bramek piłkarskich	4 522,00	4 499,99	99,51
	Wykonanie piłkochwyłów na boisku sportowym przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej	10 900,00	10 685,24	98,03
	Wykonanie płyty boiska przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej	20 000,00	20 000,00	100,00
10.	ŻABIENIEC	17 307,00	17 200,00	99,38
	Zakup i montaż garażu blaszanego	2 500,00	2 500,00	100,00
	Zakup 2 stołów i 4 ławek	2 900,00	2 800,00	96,55
	Wykonanie klimatyzacji w budynku świetlicy wiejskiej we wsi Żabieniec	7 800,00	7 800,00	100,00
	Wykonanie podbitki dachu na budynku świetlicy wiejskiej we wsi Żabieniec	4 107,00	4 100,00	99,83

3. STAN MIENIA KOMUNALNEGO

3.1. Zasoby materialne gminy

Przedkładana informacja zawiera dane wynikające z ewidencji księgowej wg stanu na dzień 31.12.2019 roku. Funkcjonowanie działalności podstawowych jednostek organizacyjnych gminy realizujących zadania publiczno – prawne oparte jest na majątku gminy. Wszystkie wartości zawarte w niniejszej informacji przedstawiają majątek Gminy Parysów łącznie z Urzędem Gminy, Placówkami Oświaty, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz

Gminną Biblioteką Publiczną. Wartość brutto majątku trwałego Gminy Parysów na dzień 31.12.2019 r. ogółem wynosiła 46 118 227, 39 zł.

Tabela 3.1.1. Zasób mienia gminnego wg stanu na 31.12.2019 r.

Nazwa		Ilość	Wartość
Budynki mieszkalne ogółem		2	219 903,72
w tym	budynek Agronomówki	1	203 204,72
	budynek we wsi Stodzew	1	16 699,00
Budynki niemieszkalne		17	3 600 323,19
w tym	budynki Ochotniczych Straży Pożarnych	11	2 331 370,60
Place / grunty/ i drogi gminne		133, 6365 ha	13 838 442,12
w tym	drogi	101, 4668 ha	11 450 779,76
	place i grunty	25, 3097 ha	2 387 662,36
Obiekty i urządzenia energetyczne		4	110 472,94
Obiekty służby zdrowia		1	175 106,21
Sieć wodociągowa		92 257 mb	4 811 755,07
Oczyszczalnia ścieków		1	2 849 163,01
Kanalizacja		7 281 mb	2 325 416,43
Środki transportu		12	1 001 211,61
w tym	samochody pożarnicze	9	879 193,11
	samochody urzędu (osobowe, ciągnik)	3	117 748,50
Stacja uzdatniania Wody		1	988 568,44
Ruchomości i wyposażenie		156	3 456 397,30
Obiekty szkolne		15	10 902 838,20
w tym	budynki	5	9 947 988,69
	budowle	10	954 849,51
Obiekty kulturalne		5	1 838 629,15
w tym	budynek Gminnej Biblioteki Publicznej	1	1 104 94,27
	świetlice wiejskie	4	733 654,88

W roku 2019 Gmina z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych dochody z tytułu czynszu za najem gruntów, lokali mieszkalnych i użytkowych uzyskała kwotę 173 144, 81 zł.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNALNA

4.1. Drogi gminne

Infrastruktura transportowa i transport drogowy na terenie gminy Parysów oparte są na następujących drogach publicznych, które przebiegają przez ten teren:

- ❖ droga wojewódzka DW 802, 805,
- ❖ drogi powiatowe,
- ❖ drogi gminne.

Powyższa siatka drogowa daje gminie bardzo dobre możliwości komunikacyjne, handlowe i perspektywy dalszego rozwoju ekonomicznego. Połączenia pomiędzy gminą, a ważnymi ośrodkami społeczno - gospodarczymi w regionie funkcjonują w oparciu o zbiorową komunikację publiczną oraz prywatne firmy transportowe (połączenia autobusowe). Łączna długość dróg publicznych na terenie Gminy wynosi około 100 km, w tym około 48 km o nawierzchni twardej. Powiązania z sąsiadującymi gminami realizują drogi powiatowe: nr 1313W i nr 1314W – z gminą Pilawa, droga nr 2246W – z gminą Siennica, droga nr 1316W z gminą Latowicz i droga nr 1317W z gminą Borowie. Łączna długość dróg powiatowych na terenie Gminy wynosi 32 km, w tym ponad 26 km o nawierzchni twardej ulepszonej.

Gmina Parysów posiada w swoim zarządzie drogi gminne o łącznej długości 45, 671 km o zróżnicowanej nawierzchni. W rozbiciu na typy nawierzchni są to drogi:

- ❖ twarda, ulepszona bitumiczna – 19, 242 km
- ❖ gruntowa – 3, 756 km
- ❖ żwirowo - żuźłowa – 15, 886 km
- ❖ brukowa – 0, 073 km
- ❖ kostka – 0, 480 km
- ❖ tłuczniowa – 6, 234 km.

W 2019 roku wykonano następujące zadania służące bieżącemu utrzymaniu dróg gminnych:

- ❖ Przebudowa drogi we wsi Wola Starogrodzka (droga bez kategorii) – 358 mb.
Wartość robót budowlanych – 155 771, 21 zł.
- ❖ Przebudowa drogi gminnej Nr 130915W we wsi Żabieniec – 320 mb. Wartość robót: 56 998, 20 zł.
- ❖ Remont drogi gminnej nr 130915W na działce ewid. nr. 330 (obręb geodezyjny Górki Kolonia) we wsi Kozłów na długości 400 m. Wartość robót: 22 000, 00 zł.

- ❖ Remont drogi gminnej nr 130908W we wsi Słup - Choiny dł. 240 mb na działce ewid. nr. 1024 (obręb geodezyjny Choiny). Wartość robót: 19 065, 00 zł.
- ❖ Remont mostu na rzece Rydnia w miejscowości Kozłów. Roboty o wartości: 79 950, 00 zł.
- ❖ Remont mostu na rzece Świder. Wartość robót: 3 000, 00 zł.

Przez okres całego roku gmina wykonywała bieżące prace na jezdniach oraz poboczach dróg gminnych. Koszono pobocza, usuwano ubytki, instalowano znaki drogowe i tabliczki oraz wykonywano drobne naprawy infrastruktury drogowej.

Na drogi powiatowe zaplanowano dotację w wysokości 100 000, 00 zł z przeznaczeniem na przebudowę drogi powiatowej nr 1313W od drogi nr 36268 (Stara Wieś – Parysów) – Wola Starogrodzka – Puznówka, Uchwałą nr VII/33/2019 Rady Gminy Parysów z 14 marca 2019 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Garwolińskiemu na dofinansowanie zadania p. n. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1313W od drogi nr 36268 (Stara Wieś – Parysów) – Wola Starogrodzka – Puznówka w km 0+000÷0+750” została udzielona pomoc finansowa w formie dotacji celowej ze środków budżetu na rok 2019 w wysokości 100 000, 00 zł. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy finansowej oraz przeznaczenie i zasady rozliczenia środków zostały określone w umowie zawartej pomiędzy powiatem garwolińskim a gminą.

4.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Na terenie Gminy funkcjonuje system zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Woda pobierana jest z dwóch ujęć znajdujących się w Parysowie i w Woli Starogrodzkiej.

W 2019 roku długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie wynosiła 72, 1 km. Sieć w analizowanym okresie systematycznie była rozbudowywana, o czym świadczy również zwiększenie liczby przyłączy, w 2019 roku funkcjonowało ich 1 178 szt., w tym do budynków mieszkalnych 1 143 szt.

Pozostali mieszkańcy zaopatrują się w wodę z indywidualnych studni.

Na terenie gminy Parysów funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana w miejscowości Parysów. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest Kanał Parysowski, uchodzący do rzeki Rydni, dopływu rzeki Świder. Wybudowana sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje miejscowość Parysów. Ścieki z gospodarstw w pozostałych miejscowościach odprowadzane są do wybieralnych zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Według stanu na dzień 31.12.2019 r. długość czynnej

rozdzielczej sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Parysów wynosi 5,3 km. Ilość budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosi 260 szt.

Tabela. 4.2.1. Ilość ścieków odprowadzonych w latach 2015-2019

Rok	ilość ścieków odprowadzonych z gminnej oczyszczalni ścieków (tys. m ³)
2015	20,30
2016	16,58
2017	30,54
2018	25,09
2019	25,51

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w kwocie 904 500,00 zł, wykonanie 879 861,63 zł, przeznaczone na zadania pod nazwą:

- ❖ Budowa i przebudowa kanalizacji w Gminie Parysów – plan 772 500,00 zł, wykonanie 749 850,63 zł, tj. 97,07%,
- ❖ Rozbudowa wodociągu w miejscowości Wola Starogrodzka – plan 132 000,00 zł, wykonanie 130 011,00 zł, tj. 98,49%.

4.3. Sieć gazowa

Na terenie gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 mm Puławy - Warszawa, od którego został wybudowany z układu zaporowo - upustowego gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150 mm do Stoczka Łukowskiego z odgałęzieniem do miejscowości Parysów, a najbliższa stacja redukcyjno – pomiarowa znajduje się w miejscowości Parysów.

Do sieci podłączonych jest 5 miejscowości: Parysów, Choiny, Stodzew, Starowola, Kozłów. Liczba budynków z przyłączem gazowym wg stanu na 31.12.2019 r. wynosi 346. W roku 2019 rozpoczęto prace związane z gazyfikacją wsi Poschła, które zostaną zakończone w roku następnym.

5. INFORMACJA O REALIZACJI PLANÓW, POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

5.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym dokumentem planistycznym, określającym politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Parysów zostało uchwalone przez Radę Gminy w Parysowie uchwałą nr XXIII/115/2016 w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Parysów.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium.

W wyniku dokonanej analizy studium zaszła konieczność jego zmiany. Zmiany te zostały przeprowadzone i uchwalone uchwałą Rady Gminy w Parysowie nr XLVI/249/2018 z dnia 30 marca 2018 r.

5.2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę planowania przestrzennego. Cały obszar Gminy Parysów objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który został zatwierdzony uchwałą nr XIII/60/03 Rady Gminy w Parysowie z dnia 30 grudnia 2003 r.

Dbając o interes mieszkańców oraz przedsiębiorców Gminy Parysów, Rada Gminy Parysów podjęła uchwałę o częściowej zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wyznaczonych obszarów we wsi Choiny, Wola Starogrodzka, Poschła, Kozłów, Parysów, Starowola. Obecnie trwają prace przygotowawcze do realizacji uchwały dla wyznaczonych obszarów we wsi Poschła, Kozłów, Parysów, Starowola.

W 2019 roku z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydano:

- ❖ wypisów i wyrysów - 54,
- ❖ zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości – 116.

Na terenie Gminy Parysów w ubiegłym roku nadano 27 numerów porządkowych dla nowo wybudowanych budynków.

5.3. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Parysów przyjęto uchwałą nr X/59/15 Rady Gminy w Parysowie z dnia 18 grudnia 2015 r. Celem głównym – strategicznym Planu jest poprawa, jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Parysów poprzez dążenie do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020. Celem szczegółowym jest osiągnięcie zmniejszenia emisji, CO₂ do roku 2020 w stosunku do wielkości emisji wyznaczonej dla roku bazowego 2014, poprzez następujące kierunki działań:

- ❖ prowadzenie działań termomodernizacyjnych w obiektach użyteczności publicznej,
- ❖ modernizacja lokalnych źródeł ciepła - wymiana niskosprawnych kotłów na nowe kotły o wysokiej sprawności,
- ❖ zwiększenie udziału energii z odnawialnych źródeł w bilansie energetycznym gminy - montaż instalacji kolektorów słonecznych, instalacja pomp ciepła,
- ❖ wspomaganie wprowadzania nowych technologii, modernizacji lub nowych inwestycji
- ❖ prowadzonych przez podmioty gospodarcze na terenie gminy poprzez usuwanie barier administracyjnych, pomoc w uzyskaniu środków finansowych, uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych,
- ❖ zastosowanie energooszczędnych źródeł oświetlenia ulic,
- ❖ działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje) w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym promocja wykorzystywania OZE,
- ❖ usprawnianie zarządzania energią na poziomie odbiorców – w perspektywie wprowadzanie inteligentnych liczników dla wszystkich mediów energetycznych.

Do zadań przyczyniających się do realizacji celów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej należy zaliczyć termomodernizację (ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych), częściowa przebudowa, wymiana źródeł ciepła, wymiana/modernizacja instalacji wewnętrznej, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych: montaż pomp ciepła, kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej: Urzędu Gminy, Publicznej Szkoły Podstawowej w Woli Starogrodzkiej, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz remizy strażackiej w Parysowie. Ponadto

zmodernizowano oświetlenie zewnętrzne w ciągach komunikacyjnych i ogólnodostępnych przestrzeniach publicznych na terenie gminy Parysów z zakresem: modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne, rozbudowa oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem energooszczędnych lamp oświetleniowych, wykorzystanie OZE do oświetlania lamp, montaż urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem. W ramach tego zadania wymieniono nieefektywnych i energochłonnych opraw oświetleniowych na energooszczędne oprawy typu LED i wysięgników wraz z zastosowaniem autonomicznej redukcji mocy w oprawach.

Plan działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki w Gminie Parysów został opracowany w perspektywie do 2020 r. Dla każdego z planowanych działań wskazano zakres odpowiedzialności, harmonogram w odniesieniu do lat, oszacowano koszty realizacji przedsięwzięć, wskazano możliwe źródła finansowania i przyjęto wskaźniki monitorowania realizacji założonych celów. W ramach „Planu” wspierane będą wszelkie działania, mające na celu zmniejszenie emisji dwutlenku węgla, podejmowane zarówno przez Gminę Parysów, a także jednostki organizacyjne, mieszkańców Gminy, jednostki usługowe i przemysłowe, działające na terenie gminy.

5.4. Program rewitalizacji

Program Rewitalizacji Gminy Parysów został przyjęty uchwałą Nr XXIX/151/2017 Rady Gminy w Parysowie z dnia 29 marca 2017 r. W ramach Programu Rewitalizacji Gminy Parysów przeprowadzono diagnozę wszystkich sfer wymienionych w Wytycznych, a zatem sfery: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W szczególności przeprowadzono pogłębioną analizę kwestii społecznych, dla określenia potrzeb podjęcia działań o charakterze społecznym. Dzięki tak szerokiej analizie możliwe stało się wyodrębnienie działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Pozwala to na podniesienie skuteczności i trwałości wskazanych w dalszej części Programu projektów rewitalizacyjnych oraz wskazuje możliwość partycypacji mieszkańców we współdecydowaniu o obszarze objętym rewitalizacją.

Po dokonaniu diagnozy, jako obszar rewitalizacji w Gminie wskazano miejscowość Parysów. Negatywne zjawiska zdiagnozowane analizą wskaźnikową przeplatają się z innymi czynnikami mającymi negatywny wpływ na rozwój samej miejscowości, ale również na rozwój lokalny całej Gminy Parysów. Obszar rewitalizacji - miejscowość Parysów - położony jest w środkowo - wschodniej części Gminy, pełni funkcję miejscowości gminnej. Obszar

rewitalizacji ma powierzchnię 754, 0094 ha, co stanowi 11, 76 % powierzchni Gminy Parysów.

Na podstawie diagnozy określono problemy w poszczególnych sferach na zdefiniowanym obszarze, który podlegać będzie rewitalizacji. W rezultacie wyodrębniono następujące cele rewitalizacji oraz kierunki działania, zmierzające do eliminacji bądź ograniczenia zaobserwowanych negatywnych zjawisk oraz odpowiadające potrzebom:

Sfera społeczna

- ❖ potrzeby: wsparcie rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym w szczególności rodzin ubogich oraz tych, w których występuje bezrobocie - Realizacja potrzeb: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parysowie realizuje zadania pomocy społecznej;
- ❖ potrzeby: wsparcie dzieci i młodzieży, które ze względu na sytuację rodzinną mają utrudniony dostęp do wiedzy oraz niekorzystne warunki nauczania - Realizacja potrzeb: w 2019 roku Gmina uzyskała dofinansowanie z Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na doposażenie i poprawa standardu obecnie funkcjonującej stołówki szkolnej w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie.
- ❖ potrzeby: istnieje potrzeba otoczenia opieką osób starszych i niepełnosprawnych, które mają bardzo ograniczony dostęp do oferty kulturalnej, ale także możliwości wykonywania pracy- Realizacja potrzeb: w 2019 roku Gmina uzyskała dofinansowanie z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+”. Gminny Klub Seniora. Zadanie to będzie realizowane w 2020 r.

Sfera środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

- ❖ potrzeby: – poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznej – modernizacja infrastruktury, w tym przestrzeni Rynku w Parysowie: chodniki, drobna infrastruktura, miejsca parkingowe- dla organizacji i zaprowadzenia ładu przestrzennego, a także przywrócenia funkcji poszczególnych części Rynku oraz obiektów i przestrzeni pełniących funkcje użyteczności publicznej - Realizacja potrzeb: w 2019 roku Gmina uzyskała dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego na przebudowę Rynku w Parysowie. Realizację zadania rozpoczęto w 2019, natomiast zakończenie nastąpi w roku przyszłym. Odnowa Rynku przyciągnie tu mieszkańców dzieci, młodzież i osoby dorosłe, którzy zyskają miejsce, w którym mogą odetchnąć, spotkać się, porozmawiać, a jednocześnie nacieszyć

widokiem rodzinnej miejscowości. Rynek stanie się również miejscem atrakcyjnym i bezpiecznym, gdzie w przyszłości odbywać się będą lokalne imprezy. W ten sposób mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą brać aktywny udział w życiu kulturalnym – uczestniczyć w kulturze i ją współtworzyć. Będą czuli się dumni z lokalnych i regionalnych tradycji oraz odpowiedzialni za otoczenie, w którym żyją. W wyniku realizacji projektu wzrośnie atrakcyjność Rynku, przestrzeń zostanie uporządkowana, powstaną miejsca parkingowe.

- ❖ potrzeby: prowadzenie działań inwestycyjnych - Realizacja potrzeb: w 2019 roku wykonano budowę sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami oraz sieci wodociągowej w miejscowości Parysów.
- ❖ potrzeby: prowadzenie działań inwestycyjnych - Realizacja potrzeb: w 2019 roku wykonana została elewacja budynku OSP Parysów.

5.5. Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym

Mieszkaniowy zasób Gminy Parysów oraz zasady polityki czynszowej reguluje uchwała Nr X/49/2019 Rady Gminy Parysów z dnia 26.04.2019 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Parysów na lata 2019 –2023. Zasób obejmuje 4 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 243, 05 m², usytuowanych w 2 budynkach mieszkalnych. Prognoza w roku 2019 nie przewidywała zwiększenia zasobu mieszkaniowego Gminy Parysów. Remonty w mieszkaniach dokonywane są na bieżąco, wykonywane są kontrole, przeglądy i badania okresowe budynków oraz instalacji, zgodnie z ustawą Prawo budowlane.

5.6. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Parysów na lata 2009 - 2032” został przyjęty uchwałą Nr XXX/100/09 Rady Gminy Parysów – Komisarz Rządowy w dniu 16 września 2009 roku. Głównym założeniem programu jest całkowite usunięcie do 2032 roku azbestu i wyrobów zawierających azbest. Mając na uwadze zdrowie mieszkańców oraz prawo Unii Europejskiej – Gmina Parysów podjęła działania zmierzające do sukcesywnej likwidacji azbestu pozyskując na ten cel środki zewnętrzne.

Rok 2019 był kolejnym rokiem realizacji Programu w ramach, którego Gmina Parysów dwukrotnie występowała do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie z wnioskiem o dofinansowanie zadania pn: ”Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Gminy Parysów w 2019 r.” Gmina otrzymała

dofinansowanie w kwocie 9 133, 22 zł. oraz o dofinansowanie zadania pn: "Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Gminy Parysów w 2019 r. - II etap". Gmina otrzymała dofinansowanie w kwocie 8 076, 67 zł. Ogółem na realizację Programu gmina otrzymała dofinansowanie w kwocie 17 209, 89 zł, przy wkładzie własnym 5 637, 39 zł.. To już kolejne tego typu dofinansowanie.

W wyniku realizacji Programu w roku 2019 z terenu gminy usunięto łącznie 85 703 Mg wyrobów azbestowo-cementowych pochodzących z 34 nieruchomości.

Odbiór i transport odpadów zawierających azbest z I etapu wykonała, wyłoniona w konkursie ofert, firma: Huber - Wieczorek Hubert z/s w Górze Puławskiej natomiast z II etapu firma Albakom Piotr Fic z/s w Pilawie.

Do całkowitego pozbycia się tego niebezpiecznego środka z całego terenu gminy jest jeszcze długa droga. Jednak cały czas trwają zapisy mieszkańców chętnych na zmianę pokrycia dachowego. Pomimo tego, iż wymaga to sfinansowania nowego zadania już przez właścicieli budynków, ponieważ dotacja obejmuje zdjęcie, transport i utylizację eternitu to jednak cały czas nie brakuje chętnych.

5.7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Parysów w 2019 r. został przyjęty uchwałą nr VII/40/2019 Rady Gminy Parysów z dnia 14.03.2019 r.

Zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Parysów realizowane jest poprzez odławianie i umieszczanie w schronisku bezdomnych zwierząt, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, jeżeli nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub opiekuna. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej dla zwierząt, w przypadku zdarzeń drogowych z ich udziałem realizowane jest przez Gminę Parysów na podstawie umowy zawartej z gabinetem weterynaryjnym - lekarz weterynarii Radosław Maszkiewicz z/s w Trąbkach.

W 2019 r. Gmina Parysów miała podpisaną umowę ze Schroniskiem dla Bezdomnych „Strzelce” na odławianie i na zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. W 2019 r. zapewniono opiekę 29 bezdomnym psom, w tym do adopcji oddano 5 psów. Koszt realizacji całego zadania w 2019 r. przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt wyniósł 30 573, 80 zł.

5.8. Program współpracy gminy Parysów z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w 2019 r. miała charakter finansowy i pozafinansowy. Roczny program współpracy Gminy Parysów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 r. został uchwalony uchwałą Nr L/268/2018 Rady Gminy w Parysowie z dnia 14 listopada 2018 roku.

Konsultacje do projektu uchwały zostały przeprowadzone zgodnie z uchwałą Nr IV/12/2011 Rady Gminy w Parysowie z dnia 31 stycznia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Z projektem programu można było zapoznać się na stronie internetowej gminy, w jej siedzibie i w prowadzonym przez gminę Biuletynie Informacji Publicznej.

W trakcie trwania konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi ze strony organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy. Głównym celem programu było pobudzenie aktywności społecznej w środowisku lokalnym, budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie tych organizacji w realizacji ważnych celów społecznych.

W roku 2019 zlecono w formie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej na terenie Gminy Parysów. Zadanie realizowane było poprzez:

- ❖ organizowanie zajęć, zawodów, turniejów sportowych i imprez sportowo - rekreacyjnych,
- ❖ uczestnictwo w imprezach sportowych takich jak zawody, turnieje, mistrzostwa itp.,
- ❖ prowadzenie zespołów sportowych w różnych grupach wiekowych,
- ❖ prowadzenie działalności szkoleniowej,
- ❖ upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w dyscyplinie - piłka nożna.

W odpowiedzi na otwarty konkurs ofert z zakresu rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej i sportu wpłynęła 1 oferta Uczniowskiego Ludowego Klubu Sportowego „Orzeł” Parysów. Komisja, powołana zarządzeniem nr 7/2019 Wójta Gminy Parysów z dnia 19 lutego

2019 r. dokonała analizy złożonych ofert oraz przeprowadziła ocenę ofert pod względem formalnym i merytorycznym. Do oferty nie zgłoszono uwag, w związku z powyższym na realizację projektu przyznano dofinansowanie w wysokości 45 000, 00 zł dla Uczniowskiego Ludowego Klubu Sportowego „Orzeł” Parysów. Wysokość środków wydatkowanych i rozliczonych przez Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” Parysów wyniosła: 40 000, 00 zł. Nie wykorzystano środków w kwocie: 5 000, 00 zł, które zostały zwrócone przez organizację w terminie zgodnym z umową. Z realizacji powierzonych zadań organizacja sporządziła sprawozdanie.

Z przyznanej dotacji najczęściej pokrywane były koszty: utrzymanie obiektów sportowych; obsługi trenerskiej, sędziowskiej i medycznej; opłaty regulaminowe, wpisowe; zakup sprzętu i strojów sportowych; transport zawodników itp.

Zakładane rezultaty realizacji zadania publicznego przez organizację są trwałe i poprzez prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, udział drużyn sportowych w imprezach i zawodach sportowych oraz organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych w szczególności zawodów sportowych, turniejów wzrosło zainteresowanie sportem wśród mieszkańców gminy, a zapełnienie nudy sportowej spowodowanej brakiem organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży przyczyni się do likwidacji patologii.

5.9. Ewidencja zabytków gminnych

Gmina Parysów nie posiada programu nad zabytkami. Ewidencja zabytków w zakresie dziedzictwa kulturowego i zabytków ujęta została w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy. Niemniej jednak w Gminie prowadzona jest ewidencja zabytków gminnych. Na terenie gminy wg stanu na koniec 2019 r. zaewidencjonowano 58 obiektów zabytkowych w tym w wojewódzkiej ewidencji zabytków widnieją:

- ❖ Parysów nr rej.: A-118/582 1962-04-02 wiatrak koźlak, koniec XIX w.
- ❖ Parysów nr rej.: A-791 2008-04-07 Kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP, 1904 – 1926. Kościół z późnorennesansowym ołtarzem z I połowy XVII wieku oraz namalowanym na desce obrazem Matki Boskiej Parysowskiej z I połowy XVIII wieku w Parysowie,
- ❖ Parysów nr rej.: A-799 2008-05-15 Kaplica cmentarna p.w. św. Rocha, Cmentarz rzym.-kat. (stara część). 2. ćw. XIX w.
- ❖ Parysów nr rej.: A-799 2008-05-15 Cmentarz rzymskokatolicki z przełom XVIII/XIX w.

- ❖ Kozłów nr rej.: 936 1971-11-15 Grodzisko wczesnośredniowieczne tzw. „Góra Bony” lub „Kopiec” grodzisko otacza fosa o szerokości 10-20 m.

W 2019 r. nie wykonywano remontów obiektów pozostających w ewidencji gminnej.

5.10. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Parysów na lata 2016-2020 powołany został Zespół Interdyscyplinarny zarządzeniem Wójta Gminy Parysów nr 62/2011 z dnia 19 grudnia 2011 roku.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy podopiecznemu lub całej rodzinie, działania Zespołu skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem ZI jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, m. in.: pomoc osobom dorosłym, dzieciom i rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów; efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu; współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań jednostek pomocy społecznej, policji, GKRPA, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań Zespołu / grup roboczych należy w szczególności: opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie; monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy; dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań; przekazywanie dokumentacji z pracy tych grup do Prokuratury Rejonowej lub Posterunku Policji w momencie podejrzenia popełnienia przestępstwa przemocy w celu wykorzystania do prowadzonych postępowań w indywidualnych przypadkach.

Niebieska karta

„Niebieska Karta” - to rozpoznanie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy, ułożenie planu pomocy oraz podjęcie działań interwencyjnych. Wszczęcie procedury NK następuje poprzez wypełnienie formularza A przez przedstawiciela w/w podmiotów i niezwłocznie zostaje przekazany do Przewodniczącego ZI, który z kolei niezwłocznie przekazuje go członkom ZI lub grupy roboczej. ZI/ grupy robocze zajmują się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach, według procedury NK. Dokonują analizy sytuacji rodzinnej – wypełniając formularz NK-C z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą oraz NK-D z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi: Przewodnicząca, Pracownik socjalny GOPS w Parysowie, Specjalista pracy socjalnej GOPS w Parysowie, Pedagog szkolny Zespołu Placówek Oświatowych w Parysowie, Asystent Rodziny GOPS w Parysowie, Dzielnicowy Zespołu ds. Prewencji Policji w Parysowie, Kurator rodzinny – Sąd Rejonowy w Garwolinie, Członek GKRPA w Parysowie, Pielęgniarka środowiskowa – NZOZ w Parysowie.

W ramach bezpośrednich działań ZI w 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia kwartalne ZI oraz 20 posiedzeń GRUPY łącznie 23 spotkania, wpłynęły 32 Niebieskie Karty, w tym wszczęte przez Policję – 30, szkołę 1, GOPS 1, liczba kontynuowanych procedur NK – 7, liczba przekazanych przez Zespół zawiadomień do organów ścigania - 0, liczba zakończonych przez ZI procedur NK łącznie - 29 w tym: zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy -23, braku zasadności podejmowania działań – 6.

Tabela 5.10.1. Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie

KOBIETY:		29	MĘŻCZYŹNI:		4
w tym	do 18 roku	0	w tym	do 18 roku	0
	od 18-67 lat	25		od 18-67 lat	2
	powyżej 67 roku	4		powyżej 67 roku	2

Tabela 5.10.2. Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie w przedziale wiekowym 18-67 lat

Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	Ogółem		32
	w tym	Kobieta	1
		Mężczyzna	31

Tabela 5.10.3. Efekty działań Zespołu Interdyscyplinarnego

Efekty działań	Ilość
Zmotywowani do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego	7 mężczyzn
Skierowanie do Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonych Prześpięstwem w Pilawie, w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej doznających przemocy	17 osób
Osadzenie w ZK w Siedlcach	1
Poddanie się terapii stacjonarnej w Łukowie	2
NK w toku procedury sądowej	6 procedur
Skazani wyrokiem Sądu za znęcanie nad rodziną	4 sprawców
Nadzór kuratora sądowego	4 rodziny

5.11. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii na posiedzeniu w dniu 14 lutego 2019 r. Rady Gminy Parysów został uchwalony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r.

Podstawowe zadania to podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i wół uzależnionych oraz sprawców i ofiar przemocy domowej. Punkt ten pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy dla takich osób. Specjalista terapii uzależnień przyjmował osoby kierowane przez komisję, zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej lub zgłaszające

się indywidualnie w każdy pierwszy i trzeci piątek miesiąca w godz.12. Wynagrodzenie specjalisty pochodzi ze środków GKRPA. Koszt roczny dyżurów to kwota 4 800, 00 zł.

W ramach współpracy GKRPA, punktu konsultacyjnego oraz lekarza pierwszego kontaktu udało się pomóc dwóm osobom, by zaaplikować podskórne wszywki zawierające substancję czynną – disulfiram, dwie osoby zostały skierowane do Szpitala Psychiatrycznego w Łukowie, jedna osoba z uwagi na stan zdrowia (niepełnosprawność) całkowicie zaprzestała picia alkoholu. W sprawie trzech osób - Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosowała do Sądu Rejonowego w Garwolinie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie zamkniętym leczenia odwykowego z powodu nadużywania alkoholu.

Z okazji Dnia Rodziny w zespole Placówek Oświatowych w Parysowie odbył się spektakl „Rodzinka jak malinka” przedstawiony przez Teatr profilaktyczny edukacja i animacja Magik. Przedstawienie zawierało treści profilaktyczne dotyczące właściwej komunikacji, nie używania agresji, relacji interpersonalnych, promocji zdrowego stylu życia oraz wartości rodzinnych – koszt 300 zł, w którym wzięli udział wszyscy uczniowie szkoły, tj. 59 dzieci. Zajęcia zostały sfinansowane ze środków GKRPA. GKRPA sfinansowała Koncert muzyczny – Przegląd Piosenki Poetyckiej i Autorskiej – koszt 850 zł oraz obsługę techniczną – nagłośnienie – 650 zł. W ramach profilaktycznych zajęć prowadzonych w Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej zakupione zostały piłki, rakiety oraz sprzęt sportowy dla dzieci koszt 1500 zł. Dzieci i młodzież z Placówki Wsparcia Dziennego zwróciły się o przyznanie darmowych biletów wstępu do Centrum Nauki Kopernik.

Młodzież z gminy Parysów wraz z opiekunami wzięła udział w wydarzeniu, z którego część dochodów przeznaczona była na statutowe potrzeby Polskiego Towarzystwa zapobiegania Narkomanii koszt 999, 86 zł oraz pokrycie kosztu transportu 700 zł. Dzięki współpracy z Caritas Archidiecezji warszawskiej oraz Stowarzyszeniem Wspólnota Powiatową sześcioro dzieci wyjechało na Kolonie Letnie nad Jezioro Solińskie pod nazwą „ Tajemnice bieszczadzkiej przyrody „ do Ośrodka Wypoczynkowego RANCHO, w gminie Solina w ramach zadania publicznego „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym”, podobszar „działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych „. zadanie „Wspieranie realizacji programów profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych skutkami alkoholizmu, realizowanych w trakcie wakacji pn: „Na wakacje po uśmiech”. Czworo dzieci wyjechało na kolonie letnie do Stegny nad morzem. Odbyli wiele

wycieczek m. in do Gdańska, Gdyni oraz Krynicy Morskiej. Organizowane były wyjścia na plażę, na wydmy do Sowińskiego Parku Krajobrazowego. Dzieci brały udział w takich atrakcjach jak letnia scena animacji w Łebie oraz Scena kulturalna, gdzie miały możliwość poznania zasad bezpieczeństwa. Płynęły statkiem po Morzu Bałtyckim. Na terenie ośrodka rozwijały swoje talenty na zajęciach z instruktorami plastyki i sportu oraz uczestniczyły w zajęciach profilaktycznych. Dofinansowanie do kolonii wyniosło 1 950, 00 zł. GKRPA współfinansowała paczki dla dzieci z gminy Parysów.

Pomoc GKRPA umożliwiła w 2019r. zrealizowanie wielu inicjatyw i stała się wkładem w walkę z uzależnieniem młodzieży poprzez najskuteczniejsze narzędzie, jakim jest profilaktyka.

8.2. Realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną.

Do zadań asystenta rodziny należy wsparcie psychiczno - emocjonalne, doradcze, mediacyjne, wychowawcze, aktywizujące rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie pokonywała trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowywania dzieci. Działania asystenta i rodziny zmierzają do usamodzielnienia rodziny i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój. Ponadto asystent rodziny pracuje z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu powrotu dzieci do tych rodzin. Po zakończeniu pracy asystenta z rodziną oraz w przypadkach rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzony jest monitoring sytuacji dzieci w tych rodzinach przez pracowników socjalnych.

W 2019 r. asystent prowadził pracę z 9 rodzinami, w tym 1 rodzina zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem". Zakończono współpracę z 3 rodzinami, w tym 2 ze względu na osiągnięcie celów, 1 z powodu niemożności osiągnięcia celów.

Powierając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Jednym z działań w zakresie pomocy rodzinom, a w szczególności dzieciom jest działalność placówki wsparcia dziennego – świetlicy. W roku 2019 kontynuowała działalność powołana na podstawie Uchwały NR XLIII/225/2018 Rady Gminy w Parysowie z dnia 5 października 2018 r. Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej w ramach struktury Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie dla dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w ramach Projektu „Zwiększenie zakresu usług wsparcia rodziny na terenie Gminy Parysów” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach konkursu nr RPMA.09.02.01-IP.01-14-062/17 dla Osi Priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej, Oddziaływanie 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych RPO WM 2014 – 2020, której zadaniami jest realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej: poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu gminy Parysów poprzez zwiększenie dostępności usług społecznych z zakresu wsparcia rodziny.

Świetlica znajdująca się w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Parysowie przy ulicy Borowskiej 1, funkcjonuje, jako placówka wsparcia dziennego w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do Świetlicy w 2019 r. uczęszczało łącznie 35 wychowanków. Podopieczni świetlicy to uczniowie szkół z terenu naszej gminy. Zgodnie z „Planem pracy na 2019 rok” w Świetlicy prowadzona była praca wychowawcza z podopiecznymi uwzględniająca zainteresowania, potrzeby i oczekiwania uczniów. Prowadzone były następujące formy pracy z dziećmi:

- ❖ pomoc w nauce,
- ❖ pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych i osobistych,
- ❖ współpraca z rodziną wychowanków,
- ❖ rozmowy indywidualne i porady wychowawcze,
- ❖ cyklicznie zajęcia z przedsiębiorczości i innowacyjności, edukacji prozdrowotnej,
- ❖ zajęcia komputerowe, muzyczne, plastyczno- techniczne, terapeutyczne i kulinarne.

Jako efekty działalności Świetlicy i zajęć plastycznych można wyliczyć: wykonywanie ozdób choinkowych, pieczenie pierników w związku ze zbliżającymi się świętami. Dzieci miały również zorganizowany wyjazd na wycieczkę do Warszawy na koncert, do kina w Mińsku, wycieczki rowerowe – krajoznawcze na terenie Powiatu.

Podsumowując działalność Świetlicy w 2019 roku należy stwierdzić, że treści programowe prowadzonych w Świetlicy działań a także podejmowany przez pracowników codzienny trud i wysiłek pozwoliły zauważyć wiele pozytywnych zmian w funkcjonowaniu podopiecznych. Udział w zajęciach był dla nich okazją do kształtowania nowych sposobów zachowania oraz nabycia nowych umiejętności zwłaszcza interpersonalnych, a więc asertywności, podejmowania decyzji, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Mając zapewnioną opiekę, mogli ciekawie spędzić czas wolny, uzyskując przy tym odpowiednią pomoc, a także możliwość rozwoju relacji społecznych, uczyć się działań przedsiębiorczych i gospodarności, odpowiedzialności za wspólne dobro, co pozwalało w pewnym stopniu minimalizować ryzyko marginalizacji i wykluczenia społecznego w przyszłości.

5.13. Strategia Rozwoju Gminy Parysów

Strategia Rozwoju Gminy Parysów na lata 2015 - 2022 przyjęta przez Radę Gminy w Parysowie uchwałą nr XXVI/138/2016 Rady Gminy w Parysowie z 28 grudnia 2016 roku jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, określającym wizję i strategiczne kierunki rozwoju gminy.

Strategia stanowi koncepcję rozwoju, wytycza cele rozwoju oraz kierunki działania. Jest ona instrumentem stymulowania procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy, a w szczególności: dyktuje główne kierunki rozwoju gminy; stanowi plan będący podstawą do podejmowania decyzji rozwojowych; zwiększa spójność decyzji podejmowanych przez władze samorządowe; pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów gminy; stanowi podstawę do ubiegania się o środki finansowe z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych; informuje mieszkańców i inwestorów o spodziewanych kierunkach rozwoju gminy. Strategia spełnia, zatem funkcję: materiału informacyjnego, określającego aktualny potencjał społeczny, ekonomiczny i gospodarczy gminy programu działania dla władz lokalnych formalnej podstawy umożliwiającej ubieganie się o środki wsparcia z budżetu państwa oraz o środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej; materiału promocyjnego. Zadania przyjęte do realizacji w czasie obowiązywania planu uzależnione są od uzyskania dofinansowania zewnętrznego.

W 2019 roku zostały wykonane zadania inwestycyjne zawarte w harmonogramie przedsięwzięć na lata 2015 - 2022:

- ❖ budowa i przebudowa kanalizacji w Gminie Parysów,
- ❖ rozbudowa wodociągu w miejscowości Wola Starogrodzka,
- ❖ przebudowa drogi gminnej nr 130915W we wsi Żabieniec,
- ❖ przebudowa drogi we wsi Wola Starogrodzka,
- ❖ otwarta Strefa Aktywności OSA – 2019 w miejscowości Poschła, Gmina Parysów.

5.14. Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uchwałą nr XXVI/138/2016 Rady Gminy w Parysowie z 28 grudnia 2016 r. przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Parysów na lata 2016 –2022. Strategia ta określa główne problemy społeczne w oparciu o diagnozę, a także wskazuje kierunki działań w celu rozwiązywania tych problemów. Źródłem wiedzy na temat lokalnych problemów społecznych i działań samorządu w obszarze polityki społecznej jest też coroczna ocena zasobów pomocy społecznej dokonywana na podstawie art. 16 a ustawy o pomocy społecznej. Analizując powyższe dokumenty, można zbudować prognozę na najbliższe lata w tym obszarze i wskazać priorytety w kształtowaniu polityki społecznej. Zadania gminy z obszaru polityki społecznej wykonuje w Gminie Parysów głównie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parysowie. W 2019 roku, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 7 osób w tym: kadra kierownicza 1 osoba, pracownicy socjalni 2 osoby, pozostali pracownicy 4 osoby. W Gminie Parysów najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2019 roku było kolejno: ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność, niepełnosprawność i bezrobocie.

5.15. Gospodarka odpadami

Gmina Parysów organizuje odbiór odpadów komunalnych od nieruchomości zamieszkałych, nieruchomości niezamieszkałych, obiektów użyteczności publicznej, nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, oraz innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe jedynie przez część roku w taki sposób, że scedowano to na firmę " EKOLIDER " Jarosław Wyglądała z/s w Lucinie.

Przedsiębiorstwo świadczy usługę na podstawie przeprowadzonego postępowania

o udzieleniu zamówienia publicznego, w trybie przetargu nieograniczonego od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 30 czerwca 2019 r. oraz od 1 lipca 2019 r. do dnia 31.12.2020 r. Odpady z poszczególnych miejscowości zabudowy jednorodzinnej odbierane są według ustalonego harmonogramu. Na dzień 31.12.2019 r. selektywną zbiórkę zadeklarowało 3 812 mieszkańców, w sposób zmieszany odpady gromadzi 38 mieszkańców. W 2019 roku z terenu Gminy Parysów zebranych zostało 713 822 Mg odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy Parysów funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany na terenie nieruchomości należącej do Gminy Parysów położonej pod adresem w Parysowie przy ul. Garwolińskiej 46. PSZOK był czynny w drugą sobotę miesiąca, w godzinach 8.00-14.00. Obsługę oraz wyposażenie punktu zapewniała firma EKOLIDER. System gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonuje od 1 lipca 2013 roku.

Koszty związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych za rok 2019 wyniosły 459 837, 00 zł.

5.16. Ochrona środowiska

Jednym z zadań własnych Gminy Parysów jest ochrona środowiska. Gmina podejmuje liczne działania w celu realizacji tego zadania. W 2019 r. wydano 9 decyzji zezwalające na wycinkę drzew lub krzewów w tym 5 decyzji w pasach drogowych. Ponadto w roku 2019 rozpatrzono 67 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew przez osoby fizyczne.

Ogólny stan środowiska przyrodniczego na terenie Gminy ogólnie można ocenić, jako dobry. Stan powietrza atmosferycznego, stan wód podziemnych i powierzchniowych.

Na terenie Gminy Parysów, głównie w rejonie rzeki Świder występują obszarowe formy ochrony przyrody, do których należą Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu - Obszary Natura 2000.

6. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY PARYSÓW

Gmina wykonuje zadania publiczne, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W 2019 r. Rada Gminy Parysów obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na 14 posiedzeniach. W sprawach należących do jej kompetencji podjęła łącznie 83 uchwały. Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały organ wykonawczy gminy udostępnił do publicznego wglądu, umieszczając je w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy. W 2019 r. były 3 rozstrzygnięcia nadzorcze uchylające

1 uchwałą w całości, 2 w części. Do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego przekazano 32 uchwały. W 2019 roku funkcjonowała transmisja posiedzeń rad i udostępniania imiennych wyników głosowania.

Wszystkie uchwały przekazano do Wydziału Prawnego i Nadzoru Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego Delegatura w Siedlcach, zaś uchwały dotyczące finansów do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Siedlcach w ustawowym terminie 7 dni. Uchwały stanowiące gminne akty prawne zostały przekazane do Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Mazowieckiego oraz opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Parysowie. W analizowanym roku do Rady Gminy Parysów nie wpłynęła żadna skarga. Wpłynęła jedna petycja, którą radni pozostawili do rozpatrzenia w roku 2020.

Tabela.6.1. Wykaz uchwał Rady Gminy Parysów

Numer uchwały	Tytuł uchwały	Informacja o stanie realizacji uchwały
V/20/2019 z dnia 16.01.2019	zmieniająca uchwałę nr IV/11/2018 Rady Gminy Parysów z dnia 27.12.2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana
V/21/2019 z dnia 16.01.2019	uchylająca uchwałę nr IV/12/2018 Rady Gminy Parysów z dnia 27.12.2018 w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana
V/22/2019 z dnia 16.01.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
VI/23/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Parysów na lata 2019 – 2021	GOPS realizował zadania zapisane w programie, zawarto stosowne umowy
VI/24/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Parysów na rok 2019	GOPS realizował zadania zapisane w programie, zawarto stosowne umowy
VI/25/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
VI/26/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
VI/27/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych	Uchwała została zrealizowana. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 14.03.2019 r. poz. 3444
VI/28/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie poboru podatków w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso	Uchwała została zrealizowana. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 14.03.2019 r. poz. 3445
VI/29/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie określenia zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Parysów	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 19.03.2019 r. poz. 3575 Uchylona 14.03.2019 r.

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

VI/30/2019 z dnia 14.02.2019	w sprawie zmiany uchwały Nr VI/29/2007 Rady Gminy Parysów z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie diet dla sołtysów	Uchwała została zrealizowana
VII/31/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
VII/32/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
VII/33/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Garwolińskiemu na dofinansowanie zadania p. n. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1313W od drogi nr 36268 (Stara Wieś – Parysów) – Wola Starogrodzka – Puznówka w km 0+000÷0+750”	Uchwał została zrealizowana, pomoc Powiatowi została udzielona
VII/34/2019 z dnia 14.03.2019	uchylająca uchwałę nr VI/28/2019 Rady Gminy Parysów z dnia 14.02.2019 r. w sprawie poboru podatków w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso	Uchwała została zrealizowana. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 19.03.2019 r. poz. 3576
VII/35/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie poboru podatków w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso	Uchwała została zrealizowana. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 19.03.2019 r. poz. 3577
VII/36/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Parysów w celu przekazania go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu	Projekt regulamin został przesłany do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie do zaopiniowania. Uchwała zmieniająca 03.06.2019 r.
VII/37/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie upoważnienia Dyrektora Zespołu Placówek Oświatowych w Parysowie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej w sprawie opłat za wyżywienie w Publicznym Przedszkolu w Parysowie	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 24.04.2019 r. poz. 5503. Uchylona 26.04.2019 r.
VII/38/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2019 r. za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Parysów	Uchwała realizowana na bieżąco przez dyrektorów placówek oświatowych.
VII/39/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Parysów na lata 2019-2024”	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 24.04.2019 r. poz. 5504
VII/40/2019 z dnia 14.03.2019	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Parysów w 2019 r.	Program realizowano. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.04.2019 r. poz. 5022
VII/41/2019 z dnia 14.03.2019	uchylająca uchwałę Rady Gminy Parysów nr VI/29/2019 z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie określenia zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Parysów	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.04.2019 r. poz. 5023
VIII/42/2019 z dnia 22.03.2019	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Parysów	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.04.2019 r. poz. 5024

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

VIII/43/2019 z dnia 22.03.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
VIII/44/2019 z dnia 22.03.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
IX/45/2019 z dnia 28.03.2019	w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości gruntowych wchodzących w skład infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej stanowiącej własność Gminy Parysów	Uchwała została zrealizowana. Zawarto umowę dzierżawy z Zakładem Wodociągów Miętne
X/46/2019 z dnia 26.04.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
X/47/2019 z dnia 26.04.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
X/48/2019 z dnia 26.04.2019	uchylająca uchwałę Rady Gminy Parysów nr VII/37/2019 z dnia 14.03.2019 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Zespołu Placówek Oświatowych w Parysowie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej w sprawie opłat za wyżywienie w Publicznym Przedszkolu w Parysowie	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.06.2019 r. poz. 7564
X/49/2019 z dnia 26.04.2019	w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Parysów na lata 2019-2024	Program w realizacji Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.06.2019 r. poz. 7565
XI/50/2019 z dnia 03.06.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XI/51/2019 z dnia 03.06.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
XI/52/2019 z dnia 03.06.2019	zmieniająca uchwałę Nr VII/36/2019 Rady Gminy Parysów z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Parysów w celu przekazania go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu	Projekt regulamin został przesłany do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie do zaopiniowania
XII/53/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie wotum zaufania dla Wójta Gminy Parysów	Uchwała została zrealizowana. Wotum zaufania zostało udzielone Wójtowi Gminy Parysów
XII/54/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Gminy Parysów wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2018 r.	Uchwała została zrealizowana
XII/55/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Parysów absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2018 r.	Zostało udzielone absolutorium dla Wójta Gminy z tytułu wykonania budżetu za 2018
XII/56/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. pod poz. 8551 z dnia

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

		10.07.2019. Uchwała zmieniająca 15.07.2019 r.
XII/57/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XII/58/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała zmieniająca 15.07.2019 r.
XII/59/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Parysów oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 r.	Uchwała została zrealizowana. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 29.07.2019r. poz. 9293
XII/60/2019 z dnia 27.06.2019	zmieniającej uchwałę Rady Gminy w Parysowie nr XX/101/2016 z dnia 17 czerwca 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Parysów	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 29.07.2019r. poz. 9294
XII/61/2019 z dnia 27.06.2019	w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Parysów	Regulamin został uchwalony. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 29.07.2019r. poz. 9295
XIII/62/2019 z dnia 15.07.2019	uchylająca uchwałę Rady Gminy Parysów nr XII/58/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
XIII/63/2019 z dnia 15.07.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XIII/64/2019 z dnia 15.07.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
XIII/65/2019 z dnia 15.07.2019	zmieniająca uchwałę Rady Gminy Parysów nr XII/56/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty	Uchwała podjęta w związku ze zmianą stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynikającą ze znacznego wzrostu kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Wójt Gminy Parysów zawiadomił właścicieli nieruchomości zamieszkałych o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obliczonej wg nowej stawki opłaty. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 16.07.2019 r. Poz. 8876
XIV/66/2019 z dnia 07.08.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XIV/67/2019 z dnia 07.08.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
XIV/68/2019	zmieniająca uchwałę nr XX/76/09 Rady Gminy	Uchwała realizowana jest bieżąco przez

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

z dnia 07.08.2019	Parysów - Komisarz Rządowy z dnia 22 kwietnia 2009 r. (zmienionej uchwałą nr X/44/2015 Rady Gminy w Parysowie z dnia 26 sierpnia 2015 r.) w sprawie ustalenia Regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, mieszkaniowego, dodatku za warunki pracy, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz niektórych innych składników wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Parysów	dyrektorów placówek oświatowych. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 05.09.2019 r. poz. 10409
XIV/69/2019 z dnia 07.08.2019	nadania nazwy drodze położonej w miejscowości Parysów	Nadano nazwę. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 05.09.2019 r. poz. 10410
XV/70/2019 z dnia 25.09.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XV/71/2019 z dnia 25.09.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
XV/72/2019 z dnia 25.09.2019	zmieniająca uchwałą nr XX/76/09 Rady Gminy Parysów - Komisarz Rządowy z dnia 22 kwietnia 2009 r. (zmienionej uchwałą nr X/44/2015 Rady Gminy w Parysowie z dnia 26 sierpnia 2015 r. oraz uchwałą nr XIV/68/2019 Rady Gminy w Parysowie z dnia 7 sierpnia 2019 r.) w sprawie ustalenia Regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, mieszkaniowego, dodatku za warunki pracy, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz niektórych innych składników wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Parysów	Uchwała realizowana jest bieżąco przez dyrektorów placówek oświatowych. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 14.10.2019r. poz. 11826
XV/73/2019 z dnia 25.09.2019	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Parysów, zatwierdzonego uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Gminy w Parysowie z dnia 30 grudnia 2003 r.	Uchwała w realizacji
XVI/74/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2029	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XVI/75/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
XVI/76/2019	w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu bankowego w 2019 r.	Uchwała została zrealizowana. Została zawarta umowa z wybranym bankiem.

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

z dnia 04.11.2019		
XVI/77/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie udzielenia dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane Parafii Rzymsko – Katolickiej p.w. Wniebowzięcia NMP w Parysowie	Uchwała uchylona w dniu 21.11.2019 r.
XVI/78/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2020 r. obowiązujących na terenie Gminy Parysów	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 25.11.2019r. poz. 13385
XVI/79/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta, przyjmowaną, jako podstawa obliczenia podatku rolnego na rok 2020 r.	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 25.11.2019r. poz. 13386
XVI/80/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna dla celów wymiaru podatku leśnego na rok 2020 r.	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 25.11.2019r. poz. 13387
XVI/81/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na rok 2020 obowiązujących na terenie Gminy Parysów	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 25.11.2019r. poz. 13388
XVI/82/2019 z dnia 04.11.2019	zmieniająca uchwałę Rady Gminy w Parysowie nr XXVI/136/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 25.11.2019r. poz. 13389
XVI/83/2019 z dnia 04.11.2019	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Parysów, zatwierdzonego uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Gminy w Parysowie z dnia 30 grudnia 2003 r.	Uchwała w realizacji
XVII/84/2019 z dnia 21.11.2019	uchylająca uchwałę nr XVI/77/2019 rady Gminy Parysów z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane Parafii Rzymsko – Katolickiej p.w. Wniebowzięcia NMP w Parysowie	Uchwała została zrealizowana
XVII/85/2019 z dnia 21.11.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2027	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XVII/86/2019 z dnia 21.11.2019	uchylająca uchwałę nr XVI/79/2019 rady Gminy Parysów z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta, przyjmowaną, jako podstawa obliczenia podatku rolnego na rok 2020 r.	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 27.11.2019r. poz. 13606
XVII/87/2019 z dnia 21.11.2019	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta, przyjmowaną, jako podstawa obliczenia podatku rolnego na rok 2020 r.	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 27.11.2019r. poz. 13607
XVII/88/2019 z dnia 21.11.2019	w sprawie uchwalenia „Rocznego programu współpracy Gminy Parysów z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020”	Program został uchwalony. Uchwała weszła w życie z dniem 01.01.2020 r.
XVIII/89/2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2019-2027	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot.

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

z dnia 30.12.2019		przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników.
XVIII/90/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2019	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych.
XVIII/91/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2019 oraz ustalenia planu finansowania tych wydatków	Uchwała do realizacji w 2020 r.
XVIII/92/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Parysów na lata 2020-2030	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników
XVIII/93/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie uchwalenia budżetu gminy Parysów na rok 2020	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.01.2020 r. poz. 911 i wdrożona do realizacji
XVIII/94/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Parysów na lata 2020-2030	Uchwała została zrealizowana. Uwzględniono zmiany dot. przedsięwzięć wieloletnich w wyliczeniu wymaganych prawem wskaźników.
XVIII/95/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Parysów na rok 2020	Uchwała została zrealizowana. Wprowadzono aktualizację planów finansowych
XVIII/96/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków, opłat i innych należności stanowiących dochody budżetu Gminy Parysów instrumentem płatniczym	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 15.01.2020 r. poz. 593 i wdrożona do realizacji
XVIII/97/2019 z dnia 30.12.2019	zmieniająca uchwałę Rady Gminy w Parysowie nr XXVI/136/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 15.01.2020 r. poz. 594 i wdrożona do realizacji
XVIII/98/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie zatwierdzenia do realizacji projektu nr RPMA.10.01.01-14-b918/18 pt. „Wyższe kompetencje, lepsza przyszłość” realizowanego w ramach Osi priorytetowej X Edukacja dla rozwoju regionu, działanie 10.1 Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży, poddziałanie 10.1.1 Edukacja ogólna – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2020-2022	Uchwała do realizacji w 2020 r.
XVIII/99/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych położonych w granicach administracyjnych Gminy Parysów	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.01.2020 r. poz. 914
XVIII/100/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie określenia średnich cen jednostek paliwa w Gminie Parysów na rok szkolny 2019/2020	Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 17.01.2020 r. poz. 913 i wdrożona do realizacji
XVIII/101/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	Uchwała jest realizowana, ustalenie odpłatności za usługi pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych następuje w drodze decyzji administracyjnej. Uchwała została opublikowana w Dz. Urz. Woj. Maz. z

		dnia 17.01.2020 r. poz. 914
XVIII/102/2019 z dnia 30.12.2019	w sprawie przyjęcia planów pracy Stałych Komisji Rady Gminy Parysów na rok 2020	Uchwała do zrealizowania w 2020 r.

7. POLITYKA SPOŁECZNA

7.1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Parysów. Realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami Rady Gminy. Gmina realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się ustaleniami wójta. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest zgodnie z obowiązującymi przepisami i rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie, realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej obejmują działania osłonowe i aktywizujące, w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Poszerzanie zakresu wsparcia oraz pojawianie się nowych narzędzi w pracy socjalnej czyni ten proces bardziej efektywnym.

Tabela. 7.1.1. Świadczenia pieniężne wypłacone przez GOPS

Zadania zlecone	Kwota (zł)	Zadania własne	Kwota (zł)
Świadczenia rodzinne wraz z dodatkami	974 447,50	Dożywianie	80 125,00 w tym wł. 16 125,00
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	90 260,00	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	54 600,00 zlecone

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

Zasiłki pielęgnacyjne	208 914,00	Usługi opiekuńcze: ogółem w tym specjalistyczne	26 400,00 własne 8 400,00
Świadczenia pielęgnacyjne	410 632,00	Zasiłki i pomoc w naturze w tym zasiłki celowe specjalne	56 938,00 10 103,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	53 000,00	Zasiłki okresowe,	dot. 9574, 00 śr. wł. 1 924,00
Świadczenie rodzicielskie	154 404,00	Zasiłki stałe	95 271,00
Składka na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych	13 624,00	Pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1 306,40
Stypendia	31 040	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	8 589,00
Świadczenie wychowawcze 500+	4 825 989,60	Domy Pomocy Społecznej	167 082,00
Dobry Start 300+	192300,00	Pobyt w Rodzinach zastępczych	11 955,31
-----	-----	Utrzymanie ośrodka	287 333,42 dotacja 72 931,00 śr. wł. 214 402,42
-----	-----	Asystent rodziny	51 067,63 dotacja 21 821,00 śr.wł. 29 246,63
-----	-----	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego)	571,89

W Domach Pomocy Społecznej przebywa 8 osób – średni koszt utrzymania to 2 223 zł/m-c. W rodzinach zastępczych przebywa 6 dzieci w tym do 3 dzieci Gmina dopłaca do kosztów utrzymania w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela. 7.1.2. Powód trudnej sytuacji życiowej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym: na wsi ¹⁾	
Ubóstwo	26	26	48
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	30	162
W tym: Wielodzietność	29	29	158
Bezrobocie	30	30	68

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

Niepełnosprawność	36	36	97
Długotrwała lub ciężka choroba	40	40	91
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	15	15	59
W tym:			
Rodziny niepełne	10	10	29
Rodziny wielodzietne	5	5	30
Przemoc w rodzinie	1	1	4
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	3	3	7
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	1	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	0

Jako zadanie własne z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym realizowano pomoc w postaci bezpłatnego dożywiania. Nasza gmina po raz kolejny włączyła się do realizacji wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Tabela. 7.1.3. Pomoc państwa w zakresie dożywiania.

Nazwa programu		Kwota (zł)
Program „Posiłek w szkole i w domu”		80 125,00
w tym	środki wojewody	64 000,00
	Środki własne	16 125,00
z tego	posiłek w szkołach	42 033,00
	zasiłek celowy	32 943,00
	świadczenie rzeczowe	5 149,00

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” realizowane w 2019 roku działania dotyczyły w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania. Ponadto świadczenie pieniężne na zakup żywności przyznano osobom i rodzinom, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. W ramach tej formy

pomocy w/w osobom przyznano 107 świadczeń dla 54 osób, na kwotę 32 943 zł. Zadanie powyższe realizowane było zarówno ze środków własnych jak i dotacji celowej budżetu państwa.

Praca socjalna

W 2019 roku poza przyznawaniem i wypłacaniem zasiłków pieniężnych oraz pomocy rzeczowej ośrodek udzielał szeroko rozumianej pomocy w postaci pracy socjalnej, zmierzającej do poprawienia sytuacji osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy.

W ramach tego systemu podejmowane były działania interdyscyplinarne ukierunkowane na udzielanie potrzebującym kompleksowej pomocy.

Stypendia szkolne

Od kilku lat gmina Parysów realizuje rządowy program pomocy uczniom „Stypendia szkolne”. Stypendia szkolne przyznawane są uczniom zamieszkałym na terenie gminy Parysów, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizm a także, gdy uczeń pochodzi z rodziny niepełnej.

Stypendium szkolne przyznawane jest w formie refundacji poniesionych kosztów. W przypadku wyboru drugiej formy stypendium, istnieje konieczność zbierania faktur i imiennych rachunków (wystawionych na wnioskodawcę) za poniesione koszty na cele edukacyjne.

W 2019 r. tego typu wsparcie otrzymało 45 uczniów z gminy Parysów, wydatkując kwotę 31 039, 68 zł, z tego środki własne 7 760, 00 zł.

Jako zadanie zleczone na obsługę związaną z Kartą Dużej Rodziny w roku sprawozdawczym otrzymaliśmy i wydatkowaliśmy kwotę 714, 58zł.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parysowie w celu wspierania rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić osobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), Pomoc w ramach FEAD kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie są w stanie zakupić odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków)

i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium (1 402 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 1 056 zł dla osoby w rodzinie)

W 2019 r. wydano 37 skierowań –w okresie VII-XII 2019 r.

Świadczenie wychowawcze – realizacja rządowego Programu „Rodzina 500 plus”

Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie dla polskich rodzin. Według ustawy obowiązującej do czerwca 2019 roku świadczenie wychowawcze otrzymali rodzice dzieci do 18 roku życia. Każda Rodzina z minimum dwojgiem niepełnoletnich dzieci otrzymała świadczenie 500 zł na drugie i kolejne dziecko bez względu na dochód. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł netto na osobę wsparcie otrzymała rodzina także na pierwsze lub jedyne dziecko. Dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym kryterium dochodowe wynosi 1200 zł netto na osobę. Od lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje również na pierwsze dziecko, a dochód rodziny nie ma wpływu na przyznanie świadczenia.

W Gminie Parysów w r. złożono 603 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego z tego złożonych w formie papierowej 365 oraz 238 złożonych drogą elektroniczną. W ramach zastosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w 2019 roku pozytywnie rozpatrzono 2 wnioski natomiast 2 pozostałe wnioski oczekują na rozpatrzenie przez wojewodę i na koniec grudnia organ nie posiadał wiedzy o rozstrzygnięciu wojewody. W Gminie Parysów prowadzono 1 sprawę dotyczącą zmiany formy wypłaty świadczenia wychowawczego z pieniężnej na rzeczową i formę opłacania usług. Na podstawie złożonych wniosków wydano 60 decyzji oraz 564 informacji. Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych z budżetu państwa wyniosła 4 825 989, 60 zł w tym w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w wysokości 3 500, 00zł. Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w formie pieniężnej w 2019r. wyniosła 9648. Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w formie rzeczowej i opłacania usług wyniosła 48. Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia na dziecko/dzieci na koniec grudnia 2019r. wynosi 564 w tym 552 rodziny z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 37 rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy jest ono jedynym dzieckiem.

Tabela. 7.1.4. świadczenia wychowawcze

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019r.	W tym w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego
1.	Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w formie pieniężnej	4 825 989,60	3500
2.	Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w formie rzeczowej	55	0
3.	Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na dziecko/dzieci	564	1
4.	w tym liczba rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności	37	0
5.	w tym liczba rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy jest ono jedynym dzieckiem	552	0

Dobry Start 300+

W roku 2019 liczba świadczeń przyznanych i wypłaconych Dobry Start 300+ wyniosła 641, wydatki poniesione na realizację wyniosły 192 300, 00 zł. Świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego raz w roku jednorazowo w wysokości 300, 00 zł. - przez dziecko lub osobę uczące się od klasy pierwszej szkoły podstawowej do 20. roku życia lub w przypadku posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności do 24. roku życia. Dzieciom biorącym udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczym od 7. roku życia.

Świadczenia Rodzinne

Ze świadczeń rodzinnych 2019 roku korzystało 561 rodzin. W ciągu 2019 roku wypłacono:

- ❖ Zasiłki rodzinne w ilości 5072 świadczeń.
- ❖ Dodatki do zasiłków rodzinnych w ilości 3 203 świadczeń w tym z tytułu:
  - urodzenia dziecka – 27 świadczeń,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 173 świadczenia,
  - samotnego wychowywania dziecka – 248 świadczeń,

- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 338 świadczeń,
  - rozpoczęcia roku szkolnego – 711 świadczeń,
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 693 świadczeń,
  - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 1013 świadczeń.
- ❖ Zasiłki pielęgnacyjne – 1103 świadczenia.
  - ❖ Świadczenia pielęgnacyjne – 262 świadczeń.
  - ❖ Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 53 świadczeń.
  - ❖ Zasiłek dla opiekuna – 0 świadczenia.
  - ❖ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 229 świadczeń.
  - ❖ Świadczenie rodzicielskie – 166 świadczeń.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 90 260, 00 zł, liczba wypłaconych świadczeń 229. Referat Świadczeń Rodzinnych prowadzi również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

8. EDUKACJA

8.1. Placówki oświatowe

Rok szkolny 2018/19 był drugim rokiem obowiązywania nowego ustroju szkolnego wprowadzonego ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Głównymi jej założeniami jest m.in. powrót do 8-letniej szkoły podstawowej. W roku 2019 zakończyło działalność Publiczne Gimnazjum w Parysowie.

W roku 2019 w gminie Parysów funkcjonowały następujące jednostki oświatowe:

- ❖ Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie
- ❖ Publiczne Przedszkole w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie
- ❖ Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie mieści się w budynku przy ul. Książęcej. Jest to stary budynek, który w przeszłości był kilkakrotnie rozbudowywany i przebudowywany. Atutem szkoły jest jej położenie, z dala od ruchliwych ulic, ale w pobliżu ośrodka zdrowia, gminnej biblioteki i kościoła, które to instytucje są dla szkoły ważnymi partnerami w codziennej pracy. W szkole sale lekcyjne stale są doposażanie

w atestowane meble i pomoce dydaktyczne służące nauce, rozwojowi i aktywności dzieci. W salach wygospodarowano miejsca na podręczniki uczniowskie i przybory szkolne, znajdują się również kąciaki rekreacyjne oraz tematyczne (czytelnicze, przyrodnicze). Szkoła posiada 2 sale gimnastyczne, salę zabaw, 2 pracownie komputerowe, bibliotekę z nowoczesnym centrum multimedialnym, gabinet pedagoga i logopedy oraz gabinet profilaktyki zdrowotnej. W szkole funkcjonuje również blok żywieniowy. Działa stołówka i świetlica szkolna. Znajduje się tutaj plac zabaw „Radosna szkoła” oraz duża ścieżka ekologiczna. Uczniowie mogą korzystać z nowoczesnego boiska wielofunkcyjnego Orlik (boisko do piłki nożnej oraz siatkówki i koszykówki) oraz siłowni. Szkoła jest przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych uczniów (łazienki oraz podjazdy). Teren szkoły jest zagospodarowany, ogrodzony. Zbudowany również parking dla nauczycieli i rodziców.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej mieści się w budynku odnowionym. W szkole sale lekcyjne stale są doposażone w atestowane meble i pomoce dydaktyczne służące nauce, rozwojowi i aktywności dzieci. W salach wygospodarowano miejsca na podręczniki uczniowskie i przybory szkolne, znajdują się również kąciaki rekreacyjne oraz tematyczne (czytelnicze, przyrodnicze). Szkoła posiada 1 salę gimnastyczną, 1 pracownię komputerową, bibliotekę oraz gabinet profilaktyki zdrowotnej. Znajduje się tutaj plac zabaw „Radosna szkoła. Szkoła jest przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych uczniów (łazienki oraz podjazdy). Teren szkoły jest zagospodarowany, ogrodzony. Zbudowany również parking dla nauczycieli i rodziców. W 2018 roku został utworzony punkt przedszkolny.

Placówki oświatowe realizują podstawę programową z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, nauczyciele monitorują osiągnięcia uczniów, wdrażają wnioski z tych analiz, co wpływa na wzrost efektów kształcenia. Uczniowie osiągają sukcesy w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i zawodach sportowych, zarówno w konkurencjach indywidualnych jak i grupach zespołowych. Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole zarówno lekcyjne jak i pozalekcyjne. Szkoły w ramach swojej działalności organizuje wiele uroczystości i imprez szkolnych, niektóre przeznaczone są dla środowiska lokalnego np.: 11 Listopada, 3 Maja, dożynki, Złote gody. Wewnątrzszkolne imprezy i uroczystości realizowane są zgodnie z kalendarzem imprez oraz we współpracy z samorządem uczniowskim i radą rodziców. Szkoła współpracuje z wieloma instytucjami środowiska lokalnego w celu realizacji zadań statutowych, takimi jak np.: policja, straż

pożarna, parafia, ośrodek zdrowia, biblioteka gminna i pedagogiczna, gminny ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, warsztaty terapii zajęciowej, lokalna grupa wsparcia. Wspólna realizacja przedsięwzięć wpływa na rozwój uczniów, szkoły i rozwój środowiska lokalnego. W celu lepszej współpracy z rodzicami prowadzony jest dziennik elektryczny.

Publiczne przedszkole w Parysowie mieści się w nowo wybudowanym budynku na terenie przyległym do szkoły podstawowej. W przedszkolu sale stale są doposażone w atestowane meble i pomoce dydaktyczne służące nauce, rozwojowi i aktywności dzieci.

7.2. Liczba uczniów w placówkach oświatowych

Liczba uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Parysów wg SIO stan na 30 września 2018 r. i 30 września 2019 r.

Tabela 8.2.1. Publiczne Przedszkole w Parysowie z oddziałem przedszkolnym

Rok szkolny 2018/2019						Rok szkolny 2019/2020					
Liczba oddziałów	Dzieci wg urodzenia					Liczba oddziałów	Dzieci wg urodzenia				
	2,5 - 3 lat	4 lat	5 lat	6 lat „0”	Ogółem		2,5 - 3 lat	4 lat	5 lat	6 lat „0”	Ogółem
7	34	38	45	50	167	7	34	37	52	46	169

Tabela 8.2.2. Punkt przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej z oddziałem przedszkolnym

Rok szkolny 2018/2019						Rok szkolny 2019/2020					
Liczba oddziałów	Dzieci wg urodzenia					Liczba oddziałów	Dzieci wg urodzenia				
	3 lat	4 lat	5 lat	6 lat „0”	Ogółem		3 lat	4 lat	5 lat	6 lat „0”	Ogółem
2	5	2	5	4	16	2	4	6	4	6	20

Tabela 8.2.3. Szkoły podstawowe rok szkolny 2018/2019

Lp	ROK SZKOLNY 2018/2019	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba uczniów w oddziałach							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie	16	309	37	45	19	39	55	42	34	38

Raport o stanie Gminy Parysów za rok 2019

	Klasy Publicznego Gimnazjum w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie	2	45		-	45	-	-	-	-	-
2	Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej z oddziałami przedszkolnymi	7	63	4	0	6	8	4	12	17	12
Razem oddziały/uczniowie – Publiczne Szkoły Podstawowe		20	23	372	41	45	25	47	59	54	51
Razem oddziały/uczniowie – Klas Publicznego Gimnazjum		4	2	45	-	-	45	-	-	-	-

Tabela 8.2.4. Szkoły podstawowe rok szkolny 2019/2020

Lp.	ROK SZKOLNY 2019/2020	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba uczniów w oddziałach							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zespole Placówek Oświatowych w Parysowie	16	313	42	37	45	19	42	53	43	32
2	Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej z oddziałami przedszkolnymi	7	55	4	4	0	6	7	5	12	17
Razem oddziały/uczniowie – Publiczne Szkoły Podstawowe		23	368	46	41	45	25	49	58	55	49

8.3. Kadra pedagogiczna

Tabela 8.3.1. Kadra pedagogiczna 2018/2019

Placówki oświatowe 2018/2019	Stopień awansu zawodowego					
	brak	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	Razem etaty
Zespół Placówek Oświatowych w Parysowie	0	1	3	11	30	45
Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej z oddziałami przedszkolnymi	0	1	2	6	5	14
Razem	0	2	5	17	35	59

Tabela 8.3.2. Kadra pedagogiczna 2019/2020

Placówki oświatowe 2019/2020	Stopień awansu zawodowego					
	brak	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	Razem etaty
Zespół Placówek Oświatowych w Parysowie	0	1	5	10	32	48
Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej z oddziałami	0	0	1	10	6	17

przedszkolnymi						
Razem	0	1	5	20	38	65

8.4. Finansowanie oświaty

Finansowanie prowadzonych przez gminę szkół to jedno z najważniejszych zadań. Gmina Parysów, podobnie jak inne gminy w Polsce, ponosi znaczny wkład finansowy w obszarze edukacji, bowiem ustawodawstwo precyzyjnie określa wymagania ilościowe, do których należą zapewnienie odpowiedniego poziomu wynagrodzeń nauczycieli, w zależności od stopnia awansu zawodowego, oraz zapewnienie wydatków na doskonalenie i doształcanie nauczycieli. Ponadto koszty stałe utrzymania placówek oświatowych zajmują również znaczące miejsce w gminnym budżecie. Z założeń rozporządzenia MEN wynika, że subwencja oświatowa dla samorządów powinna zaspokajać wydatki na realizację gminnych zadań oświatowych, w szczególności na bieżącą działalność szkół podstawowych, nie uwzględniając oczywiście przedszkoli, dowozu uczniów, świetlic i stołówek. Założenia te nie mają pokrycia w rzeczywistości.

Dochody planowane w wysokości 344 551, 00 zł, wykonane w kwocie 323 665, 58 zł, co stanowi 93, 94 % w tym między innymi:

- ❖ dotacja celowa na program „Aktywna Tablica” plan 28 000, 00 zł, wykonanie 27 998, 00 zł, tj. 99,99%,
- ❖ dotacja celowa otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) w zakresie wychowania przedszkolnego (Przedszkola) w kwocie 168 360, 00 zł, wykonanie 168 360, 00 tj. 100,00 %,
- ❖ dotacja celowa otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin w zakresie wychowania przedszkolnego (Oddziały przedszkolne) w kwocie 15 433, 00 zł, wykonanie 15 433, 00 tj. 100,00 %,
- ❖ dotacja celowa na zakup podręczników plan 29 803, 00 zł, wykonanie 29 784, 73 zł, tj. 99,94 %,
- ❖ dotacja celowa na zakup posiłku w szkole i w domu plan 79 955, 00 zł, wykonanie 52 843, 24 zł, tj. 73,60%,
- ❖ pomoc finansowa z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego na realizację zadań pn. „Wykonanie piłkochwyłów na boisku sportowym przy Publicznej

Szkole Podstawowej w Woli starogrodzkiej” plan 10 000, 00 zł, wykonanie 10 000, 00 zł, tj. 100,00%.

Wydatki zaplanowano na ogólną kwotę 6 903 319, 00 zł, wykonanie wyniosło 6 566 513, 75 zł, co stanowi 95,12 %.

Z wydatków bieżących w okresie I - XII 2019 r. sfinansowano m.in. zadania:

- ❖ utrzymanie Szkół Podstawowych według planu 3 891 800, 32 zł, wykonanie 3 721 337, 65 zł tj. 95, 62 %, są to wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w kwocie 3 000 382, 05 zł, w tym: Szkoła Podstawowa w Parysowie 2106714, 36 zł, Szkoła Podstawowa w Woli Starogrodzkiej 893667, 69 zł,
- ❖ Szkoły poniosły wydatki na zakup usług remontowych takich jak: wymiana barierki wewnątrz budynku szkoły 40 590, 00 zł, wymiana ogrodzenia i zainstalowanie furtki na placu zabaw 8 986, 30 zł.
- ❖ Na zakup usług zakup podręczników, książek do biblioteki i pomocy dydaktycznych 82 943, 20 zł, zakup aktywnych tablic 34 998, 00 zł. Zaplanowano kwotę 4 522, 00 zł (zadanie w ramach funduszu sołeckiego) na zakup bramek piłkarskich, wykonanie 4 499, 99 zł.
- ❖ Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych według planu: 93 480, 00 zł, wykonanie 75 099, 99 zł, co stanowi 80, 34 %, w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 68 438, 64 zł.
- ❖ Przedszkole - wydatki bieżące - wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń oraz inne wydatki na utrzymanie jednostki zaplanowano 971 605, 87 zł, wykonano 933 693, 83 zł tj. 96, 10 %. Przedszkole poniosło wydatki na zakup usług remontowych takich jak: wymiana furtki i poprawienie ogrodzenia 5367, 50 zł, modernizacja i rozbudowa instalacji domofonowej 4392, 96 zł.
- ❖ Zaplanowano kwotę 146 000, 00 zł tytułem refundacji kosztów dotacji udzielonej przez MiG w Pilawie, UG Garwolin, UG Celestynów oraz UG Mińsk Mazowiecki, wydatkowano 134 712, 25 zł, tj. 92,27 %.
- ❖ Punkt przedszkolny przy szkole podstawowej w Woli Starogrodzkiej według planu: 113 473, 00 zł, wykonanie 107 184, 38 zł, co stanowi 94,46 %.
- ❖ Utrzymanie Gimnazjum według planu 434 896, 55 zł, wykonanie 434 552, 02 zł tj. 99,92%.

- ❖ Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli (80146) plan 25200, 00 zł, wykonanie 21 789, 10 zł tj.86,47 %.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w łącznej kwocie 40 900, 00 zł na zadania:

- ❖ Wykonanie piłkochwyłów na boisku sportowym przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli Starogrodzkiej (kwota 10 900, 00 zł w ramach Funduszu sołecznego) – plan 20 900, 00 zł, wykonanie 20 685, 24 zł, tj. 98,97%,
- ❖ Wykonanie płyty boiska przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli (zadanie w ramach Funduszu sołecznego) – plan 20 000, 00 zł, wykonanie 20 000, 00 zł, tj. 100,00%.

Tabela. 8.4.1. Subwencje oświatowe

Rodzaj subwencji	Kwota (zł)
Subwencja oświatowa	4 412 497,00
Subwencja wyrównawcza	3 443 306,00
Subwencja równoważąca	149 012,00
Ogółem	8 004 815,00

8.5.Dowożenie uczniów do szkół

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci do szkoły i przedszkola. Koszt roczny tego zadania własnego w 2019 roku wyniósł 82 661, 55 zł. w tym:

- ❖ transport uczniów do szkół (zakup biletów miesięcznych) - 68 934, 69 zł,
- ❖ transport uczniów do szkół z orzeczeniami lekarskimi - 13 726, 86 zł.

8.6.Zwrot kosztów kształcenia młodocianych

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Parysów rozpatrzono wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy zdali egzamin czeladniczy lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych w 2019 roku. Środki na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pochodziły ze środków budżetu państwa.

Tabela. 8.6.1. Zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów

Forma przygotowania zawodowego		Liczba pracodawców, którym wypłacono dofinansowanie	Liczba młodocianych w odniesieniu do liczby pracodawców ujętych w kol. 2	Kwota dofinansowania
1		2	3	4
nauka zawodu	cykl 36 miesięcy	8	6	29 893,57
przyuczenie do wykonywania określonej pracy		1	1	5 588,00
			Razem	35 481,57

9. KULTURA

9.1. Gminna Biblioteka Publiczna

Placówką kultury działającą na terenie Gminy jest Gminna Biblioteka Publiczna w Parysowie. Oprócz podstawowej działalności w zakresie upowszechniania czytelnictwa, wypożyczania książek i prowadzenia czytelnicy, biblioteka zajmuje się organizowaniem różnorodnych form zajęć o charakterze edukacyjno-kulturalnych dla dzieci i młodzieży oraz współorganizowaniem licznych wydarzeń kulturalnych. Biblioteka obsługiwana jest przez Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej oraz pracownika na stanowisku bibliotekarz.

Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosił 11.744 woluminów, zaś na koniec roku – 12.054 woluminów. W ciągu roku zakupiono 310 wol. Na koniec 2019 roku zarejestrowano 443 użytkowników, w tym 385 czytelniczek i czytelników. W ciągu roku bibliotekę odwiedziło 7949 czytelniczek i czytelników oraz użytkowników, którzy skorzystali łącznie z 5980 woluminów na zewnątrz, a na miejscu z 1155 woluminów. W bibliotece użytkowano 8 komputerów z dostępem do szerokopasmowego Internetu, w tym 4 komputerów dla czytelników.

W 2019 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Parysowie otrzymała dotację z budżetu Gminy Parysów w wysokości 142 400, 00 zł oraz inne przychody z różnych dochodów. Łączny przychód Gminnej Biblioteki Publicznej w Parysowie w 2019 roku wyniósł 177 440, 13 zł, co stanowi 96, 46 % wykonania planu. Koszty związane z bieżącą działalnością Gminnej Biblioteki Publicznej w Parysowie zostały zaplanowane w wysokości 183 950, 00 zł, wykonanie wyniosło 177 357, 68 zł, tj. 96, 42 %. W roku 2019 biblioteka otrzymała dotację na zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 3 000, 00 zł, a także dotację ze środków

Instytutu Książki w ramach programu „Kraszewski. Komputery dla Bibliotek 2019” w kwocie 25 950, 00 zł. Za otrzymane środki finansowe Biblioteka zakupiła komputery, oprogramowanie oraz komputerowe urządzenia peryferyjne (2 komputery stacjonarne, 1 laptop, urządzenie wielofunkcyjne czarnobiałe, urządzenie wielofunkcyjne atramentowe kolorowe, drukarkę termiczną, tablicę interaktywną z projektorem, dyski zewnętrzne, listwy, zasilacze, myszki, klawiatury, głośniki, czytniki kodów, oprogramowanie i inne urządzenia peryferyjne). Biblioteka wzięła udział w projekcie „Mała Książka – Wielki Człowiek, którego organizatorem i pomysłodawcą jest Instytut Książki oraz w wystawie planszowej poświęconej obchodom 200. rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki. Biblioteka brała udział w organizacji IV Przeglądu Piosenki Poetyckiej i Autorskiej w Parysowie.

Biblioteka była współorganizatorem:

- ❖ uroczystości gminnych z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja i odzyskania Niepodległości oraz dożynek gminnych,
- ❖ balu karnawałowego dla dzieci,
- ❖ ferii 2019 wspólnie z Placówką Wsparcia Dziennego,
- ❖ warsztatów Wiosennych 2019 wspólnie z Placówką Wsparcia Dziennego,
- ❖ wystawy o Moniuszce wspólnie z Placówką Wsparcia Dziennego,
- ❖ Narodowego Czytania we współpracy z Urzędem Gminy w Parysowie i Placówką Wsparcia Dziennego,
- ❖ zimowych warsztatów.

10. SPORT

Zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu realizowane są na bazie ogólnodostępnych obiektów: boiska sportowego i kompleksu boisk sportowych „Orlik” w Parysowie. Zajęcia z zakresu kultury fizycznej i sportu prowadzone są w ramach pozalekcyjnych zajęć, prowadzonych przez Lokalnego Animatora Sportu, który w okresie marzec – listopad wypracował łącznie 1 026 godzin. Na utrzymanie bieżące obiektu sportowego „Orlik” wydatkowano kwotę 22 632, 86 zł w tym wynagrodzenie 9 642, 86, konserwacje boiska 1 990, 00 zł, zakup energii elektrycznej 5 023, 88 zł. Na pozostałą działalność zaplanowano kwotę wydatkowano 7 962, 00 zł. Pozostałą kwotę stanowi dotacja na realizację zadania publicznego Gminy Parysów z zakresu kultury fizycznej i sportu dla stowarzyszenia – Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł” Parysów zaplanowana w wysokości 45 000, 00 zł, wykonanie 40 000, 00 zł, czyli 88,89 %.

W ramach aktywności fizycznej szkoły organizują także wyjazdy na basen oraz konkursy z aktywności fizycznej i sportowej. Lokalne drużyny sportowe osiągają zadowalające wyniki w organizowanych zawodach sportowych, zarówno na szczeblu międzygminnym, powiatowym czy wojewódzkim.

13.OCHRONA ZDROWIA

W gminie funkcjonuje jeden podmiot opieki zdrowotnej - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SPES” ul. Książęca w Parysowie. Przychodnia realizuje bezpłatne świadczenia zdrowotne na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Zapewnia chorym pacjentom, jak i osobom zdrowym, ciągły dostęp do świadczeń zdrowotnych w środowisku zamieszkania. Ponadto w przychodni prowadzony jest punkt szczepień, gabinet zabiegowy, gabinet pielęgniarstwa środowiskowej i szkolnej. Funkcjonuje jedna apteka przy ul. Rynek i jeden gabinet stomatologiczny przy ul. Borowskiej w Parysowie.

14.BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli, oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa, należą do zadań własnych gminy. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz niski stopień przestępczości są jednymi z kluczowych czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gminy. Wśród podmiotów ratowniczych w polskim systemie zarządzania kryzysowego na pierwszy plan wysuwają się straże pożarne, mające najwięcej zadań związanych z rozpoznawaniem zagrożeń, gaszeniem pożarów, likwidacją skutków klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. W ramach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego funkcjonuje jedna jednostka straży OSP Parysów.

12.1.Funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych na terenie gminy.

❖ OSP Parysów.

Funkcjonuje w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Rok powstania – 1897. Jednostka posiada średni samochód ratowniczo – gaśniczy VOLVO FL7 oraz Star 244L, samochód operacyjny Nissan Primera. W jednostce zrzeszonych jest 31 członków, 27 zwyczajnych, 4 członków wspierających. W 2019 roku jednostka uczestniczyła w 42 zdarzeniach w tym: pożary 28 , miejsca zagrożenia 7, wyjazdy gospodarcze 7.

W 2019 została wykonana elewacja budynku, instalacja odgromowa budynku, montaż ogrzewaczy oraz opaska z kostki brukowej przy budynku. Ogółem poniesiono wydatki w kwocie 84 508, 66 zł.

❖ **OSP Choiny.**

Rok powstania – 1956. Jednostka posiada średni samochód ratowniczo – gaśniczy STAR 244. W jednostce zrzeszonych jest 30 członków zwyczajnych. W 2019 roku jednostka uczestniczyła w 3 zdarzeniach w tym: pożary 3. W 2019 została wykonana przebudowa łazienek w budynku oraz przebudowa pomieszczeń w budynku. Dzięki pomocy finansowej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego zrealizowane zostało zadanie pn. „Przebudowa łazienek w budynku OSP Choiny”. Ogółem poniesiono wydatki w kwocie 82 630, 39 zł.

❖ **OSP Łukówiec.**

Rok powstania 1956. Jednostka posiada średni samochód ratowniczo – gaśniczy Scania. W jednostce zrzeszonych jest 32 członków zwyczajnych. W 2019 roku jednostka uczestniczyła w 7 zdarzeniach w tym: pożary 5 , wyjazdy gospodarcze 2. Ogółem poniesiono wydatki w kwocie 2 341, 57 zł.

❖ **OSP Kozłów.**

Rok powstania 1956. Jednostka posiada lekki samochód ratowniczo –gaśniczy Ford Transit. W jednostce zrzeszonych jest 27 członków zwyczajnych. W 2019 roku jednostka uczestniczyła w 9 zdarzeniach w tym: pożary 2 , miejsca zagrożenia 2, wyjazdy gospodarcze 5. W 2019 została wykonana dokumentacja projektowa przebudowy pomieszczeń budynku. Ogółem poniesiono wydatki w kwocie 10 696, 16 zł.

❖ **OSP Starowola.**

Rok powstania 1928. Jednostka posiada lekki samochód ratowniczo – gaśniczy Lublin. W jednostce zrzeszonych jest 25 członków zwyczajnych. W 2019 roku jednostka uczestniczyła w 8 zdarzeniach w tym: pożary 2, wyjazdy gospodarcze 6. W 2019 roku dokonano zakupu krzesel i stołów do budynku, remontu stolarki okiennej i drzwiowej, dokumentację projektową oraz wymianę oświetlenia w budynku OSP. Dzięki pomocy finansowej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego zrealizowane zostało zadania pn. „Remont sali z wykonaniem sufitu podwieszanego i wymianą oświetlenia w budynku OSP w Starowoli” oraz dotacji celowej ze środków

Województwa Mazowieckiego wykonano prace remontowe. Ogółem poniesiono wydatki w kwocie 86 174, 33 zł.

❖ **OSP Stodzew.**

Rok powstania 1962. Jednostka posiada lekki samochód ratowniczo – gaśniczy Ford Transit. W jednostce zrzeszonych jest 35 członków zwyczajnych. W 2019 roku jednostka uczestniczyła w 10 zdarzeniach w tym: pożary 2 , miejsca zagrożenia 3, wyjazdy gospodarcze 5. W 2019 roku na potrzeby OSP zakupiono motopompę pożarniczą TOHATSU VE1500 M16/8, wykonano budowę płyty fundamentowej pod garaż, zakupiono garaż blaszany dla samochodu strażackiego oraz wykonano instalację elektryczną w garażu i doprowadzono zasilanie. Dzięki dotacji celowej zakupiono sprzęt specjalistyczny oraz dzięki pomocy finansowej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego zostało zrealizowane zadanie pn. „Zakup i montaż garażu blaszanego dla samochodu strażackiego OSP Stodzew”. Ogółem poniesiono wydatki w kwocie 116 531, 66 zł.

❖ **OSP Wola Starogrodzka.**

Rok powstania 1991. Jednostka posiada ciężki samochód ratowniczo – gaśniczy Renault. W jednostce zrzeszonych jest 25 członków zwyczajnych. W 2019 roku jednostka uczestniczyła w 21 zdarzeniach w tym: pożary 5 , miejsca zagrożenia 1, wyjazdy gospodarcze 15. W 2019 roku na potrzeby jednostki dokonano budowy garażu dla wozu strażackiego przy istniejącym budynku. Dzięki dotacji celowej z WFOŚiGW w Warszawie zrealizowano zadanie pn. „Zakup nowoczesnego wyposażenia ratowniczego dla OSP Wola Starogrodzka”. Ogółem poniesiono wydatki w kwocie 43 125, 57 zł.

W 2019 roku na działalność przeciwpożarową wydatkowano ogółem 689 998, 45 zł, w tym:

- ❖ wydatki inwestycyjne - 480 893, 23 zł,
- ❖ działalność bieżąca - 239 105, 22 zł.

W 2019 roku na fundusz wsparcia Państwowej Straży Pożarnej na potrzeby Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Garwolinie – Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego typu GCBA 5/38/4, 6 z modułem ratownictwa technicznego dokonana została wpłata w wysokości 10 000, 00 zł. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy finansowej oraz

przeznaczenie i zasady rozliczenia środków zostały określone w porozumieniu zawartym pomiędzy Powiatową Strażą Pożarną a Gminą.

12.2. Przestępczość w gminie

W zaspokajaniu potrzeb bezpieczeństwa istotna jest współpraca samorządu z Policją główną instytucją dbającą o ład i porządek publiczny. Ochroną bezpieczeństwa na terenie Gminy Parysów zajmuje się Posterunek Policji w Pilawie, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Garwolinie (KWP z siedzibą w Radomiu). Posterunek Policji Obsługuje Gminę Parysów oraz Gminę Miejską - Wiejską w Pilawie. Posterunek pracuje w systemie całodobowym. W 2019 r. na terenie gminy doszło do 7 wypadków drogowych. Ponadto na terenie gminy miały miejsce 4 zdarzenia, nie zakwalifikowane, jako kolizje drogowe. Wskaźnik wykrywalności przestępstw kryminalnych zamknął się w roku 2019 na poziomie 82,09%.

W roku 2019 na potrzeby Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie zostały przekazane środki finansowe wysokości 20 000, 00 zł na zakup radiowozu oznakowanego Kia Sportage z silnikiem benzynowym 1, 6l o mocy 177KM. Pojazd będzie pełnił służbę między innymi na potrzeby Zespołu Prewencji w Parysowie. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy finansowej oraz przeznaczenie i zasady rozliczenia środków zostały określone w porozumieniu zawartym pomiędzy policją a gminą.